

életi

HÍRADÓ

XIII. ÉVFOLYAM, 47. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1969. NOVEMBER 22.

Közel-Kelet

EAK-küldöttség utazik a jövő héten Szovjetunióba

Riad külügyminiszter is tagja a delegációnak

Az Al Ahram közölte, hogy az EAK küldöttsége: Anvar Szadat, az ASZU Legfelső Végrehajtó Bizottságának tagja, Mohamed Favzi hadügyminiszter utazik a Szovjetunióba, hogy tárgyalásokat folytasson szovjet hivatalos személyiségekkel.

Az Al Ahram szerint a látogatás négy napos lesz.

Dzsafar El Numeiri vezérőrnagy, a Szudáni Forradalmi Tanács elnöke, Szudán miniszterelnöke és fegyveres erőinek főparancsnoka hatnapos látogatásra Kairóba érkezett. Numeiri Kairóban Nasszer elnökkel tárgyal majd. Megbeszéléseiknek az ad különös jelentőséget, hogy — mint az Al Ahram írta — Numeiri fogja betölteni a december 20-án Rabatban kezdődő arab csúcstalálkozót elnöki tisztét.

Bejrúti politikai körökben az UPI amerikai hírügynökség úgy értesült, hogy az arab dip-

lomáciai életben ez idő szerint Egyiptom, Líbia és Szudán uniójának lehetőségéről tanácskoznak. Ezzel hozzák egybe a közölt összefüggésbe Numeiri jelenlegi kairói látogatását. Megfigyelők szerint Numeiri és Nasszer erről is fog tanácskozni.

Damaszkuszi hírügynökségi jelentések szerint a Baath Párt Politikai Bizottsága közleményben jelentette be, hogy megnyitották a szíriai-libanoni határt, amelyet október 21-én zártak le a palesztinai elmenállók és a libanoni hadsereg között kibörtant összetűzések miatt. A közleményt a damaszkuszi rádió ismertette.

A közlemény bejelentte, hogy a határ megnyitását a Palesztinai Felszabadítási Szervezet és a libanoni kormány képviselői között Kairóban kidolgozott megállapodás után határozták el.

Nasszer és Numeiri tárgyalásai

Nasszer elnök megkezdte tárgyalásait Numeiri vezérőrnaggyal, a szudáni forradalmi tanács elnökével, Szudán miniszterelnökével és fegyveres erőinek főparancsnokával. Az első találkozó másfél óráig tartott, és részt vettek rajta a két ország kül- és hadügyminiszterei is.

A találkozó után Faruk Abu Issza, szudáni elnöki és külügyi államminiszter közölte a sajtó képviselőivel, hogy a tárgyalások sikeresek voltak. A felek — mondotta a miniszter — megállapodtak abban, hogy mozgósítani kell az arab tartalékokat a felszabadító háborúra, és meg kell szilárdítani a palesztinai forradalmi mozgalm helyzetét.

Heikal, az Al Ahram főszerkesztője szakos vezércikkében megállapítja, hogy az ame-

rikai békejavaslatok előterjesztése „ravasz manőver” volt, amellyel Amerika be akarta bizonyítani, hogy a politikai megoldáshoz vezető út nyitva áll, s ezért nincs szükség az arab csücsztalálkozó összehívására. A kísérlet azonban nem sikerült.

Ugyancsak a lap közöl hírt arról, hogy az izraeli haditengerészet egységei október 19-e és 24-e között részt vettek az Egyesült Államok VI. flottája, valamint a brit haditengerészet közös hadgyakorlatán.

A brit hadügyminisztérium megerősítette azt a hírt, hogy a brit haditengerészet egységei részt vettek a NATO földközi-tengeri erőinek hadgyakorlatán, de cáfolta, hogy izraeli erők is részt vettek ezen a gyakorlaton.

Brandt és Stewart véleménye az európai biztonság problémáiról

Willy Brandt kancellár interjú adott a Parlamentarisch Politischer Pressedienstnek. A többi között néhány külpolitikai jellegű kérdésre is válaszolt.

Az európai biztonsági konferenciáról szólva kijelentette: — Nem gondolkozunk be, csak óvatossá vagyunk. Ennek okai vannak. Egy ilyen konferenciát mindenekelőtt jól elő kell készíteni. Feltételeket nem szabad támasztani. Egyébként abból indulunk ki, mint a leg több állam Keleten és Nyugaton, hogy az Egyesült Államok és Kanada is részt vesz ezen az értekezleten. Egy konferencia, amely a biztonsággal és együttműködéssel foglalkozik, bizonyára elhibázott lenne, ha Európa kettéosztottságát csak megerősítené és a feszültséget nem csökkentené. Célunk, hogy minden elképzelhető módon — beleértve egy ilyen konferenciát is — jobb kapcsolatokat érjünk el Kelet- és Nyugat-Európa között, és ezzel a két Németország között is. Azzal a szándékkal, hogy hamarosan konkrét politikai eszmecsere folytassunk a Szovjetunióval és Lengyelországgal, egyben hozzájárulunk egy európai konferencia előké-

szítéséhez, amelyen szerepet játszik majd egy átfogó egyezmény kérdése is az erőszakról való lemondásról. Azt is reméljük, hogy Kelet-Berlin is kész lesz ilyen eszmecsereére.”

Stewart brit külügyminiszter, aki Bonnban tárgyalásokat folytatott Scheel nyugatnémet külügyminiszterrel, majd Brandt kancellárral, sajtóértekezleten közölte, hogy tárgyalásai két témára szorítottak: 1. Nyugat-Európa gazdasági és politikai integrációjára; 2. A Kelet-Nyugat viszony kérdéseire. Ez utóbbiról hangoztatta: az új bonni kormány különösen hangsúlyt helyez a keleti politikára, s ezen belül viszonyára a Szovjetunióval, Lengyelországgal és az NDK-val. A brit kormány szeretne kellőképpen értesülni arról, hogy mi Bonn szándéka ezekben a kérdésekben.

Ez volt látogatásának egyik célja. Az Odera-Neisse-határ kérdéséről Stewart azt mondta, a végleges megoldást csak egy általános rendezés részeként, egy békeszerződés keretében tudja elképzelni. Hozzáfűzte: a véleges rendezésnél fontos szerepe lenne az érintett lakosság akaratának.

Rogers:

A szovjet-amerikai tárgyalásokról

„Az Egyesült Államok kormánya komoly szándékkal kezdi meg a tárgyalásokat a stratégiai fegyverek korlátozásáról és reméli, hogy sikerül olyan kiegyensúlyozott megállapodásokra jutnunk, amelyek hasznosak a világ békéje és biztonsága szempontjából” — jelentette ki Rogers amerikai külügyminiszter csütörtök este. Azonban haladéktalanul hozzáfűzte, a kormány tisztában van azzal, hogy a tárgyalások hosszúra nyúlhatnak, bonyolultak, és esetleg nem járnak sikerrel.

Rogers szükségesnek tartotta leszögezni, hogy az Egyesült Államok a tárgyalások alatt sem szándékozik „csökkenteni éberségét vagy abbahagyni azokat a megfelelő programo-

kat, amelyek védelmet nyújtanak a tárgyalások kudarcá esetén”.

„Az eddigi megállapodásokat úgy tekinthetjük, mint bizalomkeltő, előkészítő lépéseket, amelyek jelentősebb megegyezésekhez vezethetnek a stratégiai fegyverekről” — hangoztatta Rogers.

Amerikai politikai megfigyelők szerint Rogers beszéde kettős célt szolgált: egyrészt a kormány „összinte szándékainak” hangsúlyozásával el akarja hártani azt a növekvő bírálatot, amely a fegyverkísérletek folytatása miatt érte a Nixon-kormányzatot, másrészt meg akarja nyugtatni a katonai vezetőket, hogy az Egyesült Államok „nem vállal felesleges kockázatot”.

Cabot Lodge:

A háborúellenes tüntetések nem befolyásolják a párizsi tárgyalásokat

A párizsi vietnami konferencia 42. ülésére bizonyos fokig rányomta bélyegét az a tüntéssorozat, amely az Egyesült Államokban mind határozottabban bontakozik ki a vietnami háború befejezéséért.

Cabot Lodge amerikai fődélegátus a tanácskozás megkezdése előtt újságíróknak kijelentette, hogy ezek a demonstrációk nem befolyásolják a párizsi tárgyalások menetét. Az ülésen elmondott felszólalásában pedig azt igyekezett bizonyítani, hogy — szemben a tüntetők követelésével — a szenátus nagy része igenis támogatja Nixon vietnami politikáját.

Xuan Thuy, a VDK küldött-

ségének vezetője ismertette kormánya hivatalos állásfoglalását az amerikai elnöknek a múlt héten a vietnami kérdésben elmondott beszédével kapcsolatban. Kijelentette: Nixon álláspontja semmit sem változott, és hogy a Nixon-kormány lényegében ugyanazt a politikát folytatja, ugyanúgy az erők helyzetéből, a katonai nyomás fozásával szeretné diktálni a feltételeket, mint ahogyan a Johnson-kormány tette.

Nguyen Thi Binh asszony, külügyminiszter, a DIFK delegációjának vezetője ismételt rámutatott arra, hogy a háború vietnamizálásának célja nem a béke, hanem ellenkezőleg; a háború meghosszabbítása.

Washingtonban hatalmas tüntető felvonulás indult a Fehér Ház elé, ahol a fiatalok egy-egy elesett amerikai katona nevét viselték a nyakukba akasztott táblákon. A neveket bekiáltották, majd a táblákat jelképes koporsóba zárták. Ezt követően tiltakozó gyűlést tartottak

NATO-tanácskozás a nukleáris fegyverekről

Az amerikai főváros közelében, a Virginia állambeli Warrentonban két napos ülészak után befejeződött a NATO nukleáris tervezőcsoportjának értekezlete. A tanácskozáson az Egyesült Államok, Anglia, Nyugat-Németország, Olaszország, Belgium, Dánia és Törökország képviselői vettek részt. Az ülészakon két dokumentumot fogadtak el.

Az első úgynevezett „politikai irányelveket” tartalmaz a taktikai atomfegyverek európai bevetésével kapcsolatban „megfelelő háborús helyzetben”. A második dokumentum azzal foglalkozik, hogy „adott helyzetben” milyen konzultáció előzi meg a nukleáris

fegyverek bevetését. Dánia és egyes más NATO-államok képviselői korábban azt indítványozták, hogy legalább vétőjoguk legyen a nukleáris fegyverek saját területükön történő bevetésével kapcsolatban. Ezt, az indítványt elvetették és változatlanul érvényes az az elv, hogy egy NATO-államnak sincs vétőjoga az atomfegyverek alkalmazásával kapcsolatban — még akkor sem, ha ez saját területén történik... Ehelyett az Egyesült Államok mindössze arra tett ígéretet, hogy az elnök gondosan tanulmányozza majd az érintett szövetségesek véleményét, mielőtt engedélyezné az amerikai taktikai atomarzenál bevetését...

Az Apolló 12. elindult a Hold felé

Ch. Conrad, a parancsnok, R. Gordon és A. Bean

A floridai Kennedy-fokról felőtték az Apolló 12. amerikai űrhajót, a második amerikai Hold-expedíció tagjaival. Charles Conrad és Alan Bean, az űrexpedíció parancsnoka és a holdkomp pilótája száll le a Holdra, a Viharok Óceánja térségében, harmadik társuk, Richard Gordon pedig az űrkabinban Hold-kerülő pályán várja meg társait.

Mindhárom űrhajós a haditengerészeti légierő volt pilótája. Bean újonc és Gordon azonban az amerikai program

vetaránja és korábban együtt is hajtottak végre űrrepülést.

Az űrhajó indulását az utolsó pillanatban kétségessé tette a vihar, amely átvonult a Kennedy-fok felett. Mintegy félmillió néző tekintette meg az űrhajó indulását. A nézők között volt Nixon elnök is.

A rajt után az Apolló 12. elindult a Hold felé. Először Föld körüli pályára tért, majd erről a pályáról indul tovább a Hold felé. Az űrutazás tíz napig tart.

Űrhajós kerekasztal-konferencia Moszkvában

Már hagyománnyá vált, hogy a szovjet űrhajósok egy-egy kozmikus kísérlet után ellátogatnak Moszkvában a Novosztyi sajtóügynökség Puskin utcai székházában. A Szovjet űrhajóraj kísérlete után is folytatódott ez a tradíció, ezúttal azonban kibővített formában: a szerkesztőségi kerekasztal mellett az újságírók kívüli helyet foglaltak az összes szovjet űrhajósok — Valinov kivételével, aki Prágából telefonon válaszolt a feltett kérdésre.

A reprezentatív űrhajós kerekasztal-konferencia első kérdés Szatalovhoz, a Szovjet-űr-kötelék parancsnokához intézték azzal kapcsolatban, hogy lehet-e számítani a jövőben az űrhajóraj létszámának növelésére. Szatalov a kérdésre igenlen válaszolt. Figyelembe véve az eddigi tapasztalatokat, ide érve a földi irányító- és megfigyelő-állomásokéit is — húzta alá Szatalov —, arra a következtetésre lehet jutni, hogy a kötelékben részt vevő űrhajók számát növelni lehet.

Az első repülés folyamán sok időt vesznek igénybe az emóciók. A második repülésnél az emocionális tényező nagymértékben veszít jelentőségéből, a munka termelékenyebbé válik, és elsőrendű fontosságú lesz.

Tyereskova arra a kérdésre, hogy fog-e még repülni? — elmondotta: jelenleg nem folyik nő közvetlen előkészítése űrkísérlet végrehajtására.

Sonyin meglepedéssel áll-

pitotta meg, hogy a három Szovjet űrkísérlet folyamán fokozott figyelmet szenteltek a kézi vezérlésre, a manőverezések során nagy egyéni kezdeményezésre nyílt alkalom.

Tyitov, aki tagja az Aviacija-i Koszmonavtyika című folyóirat szerkesztő bizottságának, az újságírók érdeklődésére elmondotta, hogy annak az időszakra küszöbön állunk, amikor az űrhajó fedélzetéről az újság- és televízió-riportokat igazi szakembernek, újságíróknak kell írnia, közvetítenie.

Az Egyesült Államokból visszatért Beregovoj és Feoktyiszov amerikai élményeiről beszámolva hangsúlyozta, hogy a szovjet kozmonautáknak különösen tetszett az úgynevezett „Luna-drom”, vagyis Hold-táj-imitáció.

Feoktyiszov az amerikai és a szovjet űrprogram kérdését elemezve elmondotta, az Egyesült Államok és a Szovjetunió kozmikus kutatási programja közös vonásokat mutat. Mindkét ország nagy figyelmet szentel a Föld körüli térség és a naprendszer automatikus berendezések segítségével történő kutatásának. Mind az Egyesült Államokban, mind a Szovjetunióban jelentős figyelmet fordítanak az emberrel végzett űrkísérletekre is. Ugyanakkor szovjet részről a hangsúlyt az emberrel végzett orbitális repülésekre helyezik, mivel úgy vélik, hogy ez nyújtja a legkedvezőbb távlatokat az orbitális űrállomások kialakítása felé.

Dél-Vietnam:

Súlyos harcok a demilitarizált övezettől délre

A dél-vietnami fővárostól 180 kilométerrel északkeletre, a kambodzsai határ közelében, a saigoni kormány csapatai súlyos veszteségeket szenvedtek. A veszteségek egy részét a saját légierő okozta, amikor tévedésből támadást indított egy dél-vietnami egység állásai ellen.

Az AFP szerint a harcok közeledtek Saigónhoz, és a partizánok két alkalommal a fővárostól alig 45 kilométerrel délnyugatra ütköztek meg az amerikai 9. gyalogos hadosztály több alakulatával. Súlyos harcok voltak a Vietnam két részét elválasztó demilitarizált övezettől délre. A tudósító szerint Dél-Vietnamban több, mint egy éve nem voltak ilyen súlyos harcok.

Romulo Fülöp-szigeti külügyminiszter bejelentette, hogy Marcos elnök részvételével összeült külpolitikai tanács elhatározta: a Dél-Vietnamban tevékenykedő, 1500 tagból álló Fülöp-szigeti „polgári akció-

csoporth” kivonását Dél-Vietnamból. Marcos elnök korábban már közölte, hogy az egyezséget a Fülöp-szigeteken akarja bevetni „a kommunista partizánok” ellen.

Thant üzenete

U Thant, az ENSZ főtitkára üzenetben fordult a tagállamokhoz abból az alkalomból, hogy 24 évvel ezelőtt lépett életbe a világszervezet alapokmánya.

A főtitkár üzenetében rámutat, hogy még mindig hatnak azok az aggodalmak, amelyek annak idején — majd egy generációval ezelőtt — az ENSZ létrejöttéhez vezettek. 1945 óta nem sikerült kiküszöbölni a háborút, a fegyverkezési versenyt, az emberi jogok megértését, az éhséget, a szegénységet és a tudatlanságot.

Magyar állásfoglalás az ENSZ koreai vitájában

Az ENSZ-közpülési politikai bizottságának koreai vitájában felszólalt Csatorday Károly, hazánk állandó ENSZ-képviselője. A magyar küldött követelte a külföldi megszálló csapatok azonnali kivonását, és az állítólag Korea egyesítésével foglalkozó „ENSZ-bizottság” megszüntetését.

Rámutatott: ez a megkülönböztető jellegű döntés elve kizárja, hogy a világszervezet érdemi vitát folytasson a koreai kérdéssel. A KNDK kizárása egy szűk csoport érdekeit szolgálja, de súlyosan sérti az ENSZ tekintélyét is. „Csak úgy lehet helyreállítani ezt a megcsorbult tekintélyt, ha haladéktalanul véget vetünk az ENSZ felhasználásának a koreai nép érdekei ellen” — szögezte le hazánk állandó ENSZ-képviselője.

Csatorday Károly hangsúlyozta, akik továbbra is fel akarják használni a világszervezetet takaróul a koreai agressziós kaland folytatására.

ra, azok a hidegháború légkörét akarják átmenteni a tárgyalások időszakába is.

A magyar küldött kiemelte: Dél-Koreában az ENSZ zászlajának felhasználásával, de a világszervezet tényleges akaratára ellenére az Egyesült Államok katonai megszállást tart fenn. Csatorday Károly követelte, fesszák meg az amerikai megszálló erőket Dél-Koreában az ENSZ nevének használatától, s foglaljanak állást amellett, hogy a megszálló erőket hat hónapon belül ki kell vonni az országból.

A magyar küldött egyúttal javasolta, haladéktalanul osszlassák fel a Korea állítólagos egyesítésével foglalkozó bizottságot, amely csak bizonyos hatalmak, elsősorban az Egyesült Államok érdekeit szolgálja. Ez a testület valójában akadályozza az ország békes-egyesítésének és felosztása elősegítését az Észak és Dél közeledését.

Indira Gandhi köszönti az Indiába érkező Losonczy Pált

A Kongresszus Párt parlamenti csoportja bizalmat szavazott Indira Gandhinak

Az Indiai Kongresszus Párt parlamenti csoportja túlnyomó többséggel bizalmat szavazott Indira Gandhinak és felkérte, folytassa tevékenységét az indiai kormány élén és a kongresszus pártban.

Az AP új-delhi tudósítója szerint az Indiai Kongresszus Pártnak a parlament két házában helyet foglaló 429 képviselője közül legalább háromszáz kitörő lelkesedéssel fogadta az ülésre érkező miniszterelnök asszonyt és rögtön ezután egyhangú határozatot fogadott el, amelyben „érvénytelennek és indokolatlannak” minősíti a párt munkabizottság által szerdán Indira Gandhinak a kongresszus pártból való kizárásáról hozott határozatot. A képviselőcsoport határozatában leszögezi: „Indira Gandhi továbbra is pártunk vezetője, és annak teljes támogatását és bizalmát élvezzi.”

Az ülésről a kongresszus pártnak százánál több tagja hiányzott. Ezt Indira Gandhi követői azzal magyarázzák, hogy nem érkezettek időben Új-Delhibe a tanácskozássra, mert megtartásáról csak szerdán döntöttek.

Az indiai fővárosban tüntést rendeztek Indira Gandhi miniszterelnök-asszony mellett. Új-Delhi lakosai a parlament épületéhez vonultak — ahol a kongresszus párt parlamenti csoportja tartott ülést —, hogy szolidaritásukat nyilvánítsák Indira Gandhival.

Hírmagyaraink írja:

Az indiai belpolitikai küzdelem új fordulóra érkezett. Ebből ismét a miniszterelnök-asszony, Indira Gandhi került ki győztesen. A kongresszus párt kormánypolitikáját előtérbe helyezte, a parlament pártcsoportja, amelynek a mindenkori miniszterelnök a vezetője bizalmat szavazott neki. Az indiai miniszterelnököt a többségben levő párt — tehát jelenleg a kongresszus — parlamenti képviselőinek csoportja választja és csak ő hívhatja vissza. A parlamenti képviselők támogatása azt jelenti, hogy Indira Gandhi pozíciója nem ingott meg. Ebből a szempontból mellékes,

hogy a párt legfelsőbb végrehajtó szerve — a munkabizottság — kizárja-e a miniszterelnököt a pártból vagy sem. Az Indiai Kongresszus Pártban a párttagság fogalma nem azt jelenti, amit e kifejezésnek például a mi struktúráinkban tulajdonítanak a pártból nemegyszer lépnek ki vezető politikuskok, az is megeshik, hogy később visszalépnek.

Ez nem jelenti azt, hogy a munkabizottság állásfoglalása nem nagy horderejű. Miután Indira Gandhinak a kongresszus párt mostani vezető között is sok híve van, ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a pártnak két központja, tí, hogy a pártnak két központja két vezetése van. Fennáll az a veszély, hogy ez a szakadás formailag is megtörténhetik. Ebben az esetben az indiai politikában új helyzet teremődik, hiszen egy kettészakadt kormánypartot az ellenek bármikor megbuktathat. S ennek a következményei beláthatatlanok.

Az Indiai Kongresszus Párt politikája mindaddig a legkülönbözőbb — jobb- és baloldali, s főképp centrista — álláspontok közötti kompromisszumra épült. A jobboldalt Morardzsi Deszai miniszterelnök-helyettes, Nidzsalin-gappa pártelnök, S. K. Patil és mások képviselték. Őket támogatták az indiai monopóliumok. Velük szemben a baloldaliak kicsiny csoportja áll csupán. A centrumot Indira Gandhi és munkatársai képviselték. A köztársasági elnök megválasztása, a miniszterelnök-helyettes menesztése és a bankállamisítás kérdéseiben azonban Indira Gandhi szembefordult a jobboldallal, s ezzel olyan fejlemények kezdődtek, amelyekre a kongresszus párt fennállása óta nem volt példa. A politikai küzdelemben Indira Gandhi pártja baloldallal, a baloldali érzelmi és a monopóliumok érdekeit védő vezetőkkel elégedetlen tömegekre és a baloldali pártokra is támaszkodott.

Étkez hosszú évek óta először vitte ki a kongresszus párt politikáját a tömegek közé.

Nem volt kétséges, hogy a jobboldali csoport, a „szindikátus” elmentésére készült. Ennek egyik állomása az a döntés, amelyel — hívei távollétében — megfosztották párttagságától a miniszterelnököt. Ezzel azonban semmi nem történt el. Az ellentétek nyíltabbak lettek — egyfelől a monopóliumok által támogatott politikai vezetők, másfelől a kongresszus párt baloldali és centrista vezetői, a párt Indira Gandhi támogató parlamenti csoportja és a megöklött álló radikális érzelmi választók között. Még mindig lehetőség van arra, hogy valamilyen kompromisszummal elkerüljék a végső kényszerűséget. Az összecsapás legközelebbi szintre a november végére összehívott országos tanácsülés lehet.

A HELSINKI TÁRGYALÁSOK ELŐTT

Világszerte nagy érdeklődés előzi meg a nukleáris fegyverek korlátozásáról Helsinki kezdődő szovjet-amerikai előzetes tárgyalásokat. Ez törvényszerű, hiszen a legpusztítóbb fegyverekről van szó, amelyek hatással vannak a háború és a béke kulcskérdéseinek megoldására. Veszélyes mennyiség halmozódott fel belőlük, sőt mind nagyobb haterejű nukleáris fegyverek születnek, s ezek a fegyverkezési hajszát legmozgékonyabb elemek. Így minden lépés, amely korlátozásul szolgál, hozzájárul a háborús veszély csökkentéséhez, és lassítja a fegyverkezési versenyt.

Bár a tárgyalások még meg sem kezdődtek, a világgözelemény máris fenntartás nélkül támogatja azokat. Most Helsinkiben előzetes tárgyalások kezdődnek. A két fél képviselői azokat a kérdéseket vitatják meg, amelyek a stratégiai fegyverek korlátozásával függnek össze Helsinkiben tehát — mivel az ott megvitandó problémák később a szovjet és az amerikai kormány elé kerülnek — a tulajdonképpeni tárgyalások „előszobájába” kell lépünk.

De ez sem lebecsülendő, mivel jelentős mértékben ezeken a tárgyalásokon múlik, hogyan sikerül egyeztetni a témák, vagyis az érintendő kérdések és a lehetséges intézkedések körét. Helsinkiben mindkét félnek tanúbizonyítást kell adnia elvi álláspontjáról.

A különböző moszkvai nyilatkozatok csakúgy, mint a Szovjetunió egész leszerelési politikája alapján fel lehet vázolni a szovjet álláspontot. A tömegpusztító fegyverek korlátozása azért szükséges, mert ez:

1. csökkenti a termonukleáris világháború veszélyét;
2. megkönnyíti olyan nemzetközi biztonági rendszer létrehozását, amely az államok közötti vitás kérdések megoldásánál kizárna az erő alkalmazását;
3. csökkenti az óriási fegyverkezési kiadásokat és lehetővé teszi, hogy az erre fordított anyagi eszközökből több jusson a népek életszínvonalának emelésére;
4. jobb feltételeket teremt a különböző társadalmi rendszertől álló államok békes együttéléséhez, a gazdasági, a tudományos-műszaki együttműködéshez;
5. végül pedig hozzájárul

ra a szovjet-amerikai kapcsolatok javításához. A Szovjetunió már egy sor javaslatot terjesztett elő az ENSZ-ben a fegyverkezési verseny megszüntetésére, különösen a nukleáris és más tömegpusztító fegyverek korlátozására. A Szovjetunió ebből a szemszögből vizsgál minden hasonló indítványt, amelyet más ország terjeszt elő. Ha ezt tekintetbe vesszük, nem tűnnek meggyőzőnek bizonyos nyugati szakértők nyilatkozatai, akik a helsinki tárgyalások előtt úgy vélik, hogy az eszmecsere „két hadiipari komplexum konfrontációja, amelyben mindkét fél előnyökre akar szert tenni az egyes fegyverfajták fejlesztésében.”

A Szovjetunió az állam társadalmi berendezkedése lehetővé teszi ilyen hadiipari komplexum megjelenését. A szocialista társadalom, amely minden anyagi eszköz gazdája és elosztója — s így a védelmi célokra fordított eszközökkel is rendelkezik — nem szül olyan közeget, amely monopolizálhatja ezeket a tartalékokat, s felhasználásukat a társadalmi érdek helyett öns céljainak szolgálatába állítja.

Ilyen hadiipari komplexum csak olyan feltételek között jön létre, amikor a magántőke érdekei összefonódnak a katonai kaszt érdekeivel. Az Egyesült Államokban is sokan felismerik ennek veszélyeit, s a leszerelésben látják a hadiipari komplexum előretörését fékező erőt. Minden lépés, amely a stratégiai fegyverek korlátozását szolgálja, kétségtelen előnyökkel jár az amerikai nép számára is.

Bármilyen különböző, sőt ellentétes kritériumoktól függ is a két társadalom fejlődése, a szovjet és az amerikai nép érdeke legalábbis egy ponton közös: meg kell akadályozni, hogy a fegyverkezés olyan ellenőrizhetetlen méreteket öltson, amelyek következtében a két ország és az egész világ a termonukleáris háború áldozatává válna.

Ha a két ország meg tud állapodni abban, hogy megakadályozza a stratégiai fegyverkezési versenyt, ez az egész világon megállíthatja a fegyverkezési hajszát. Ez a józan értelem nagy győzelme lenne, új távlatokat nyitna az ENSZ-ben és a világszervezet leszerelési bizottságában a tárgyalások előtt.

Szovjet-vietnami megállapodást írtak alá

Moszkvában a szívélyesség, a testvéri barátság és megértés jegyében folytatódott a

tárgyalások a Szovjetunió és a VDK párt- és állami vezetői között.

etnamért, s ennek előkészületei már a hét közepén megkezdődtek Magyarországon is. Csúcspontját éri el az a tömegmozdulás, amelyen az amerikaiak adják kormány tudtára, hogy ellenzik a vietnami háború folytatását, követelik a vietnami kérdés békes rendezését. Az egyre szélesebb rétegeket tömörítő Vietnami Moratórium Bizottság még szeptemberben azt ígerte, hogy mindaddig folytatja havonta hosszabb és hosszabb időtartamú tömegakcióit, amíg a Nixon-kormány be nem váltja Vietnammal kapcsolatos választási ígéreteit. Az Egyesült Államok történetében példátlan nagyságrendű októberi egyenapos megmozdulás után most — óriási katonai és rendőri készültség közepette — megkezdődött az újabb tüntetéssorozat. Washington utcáin halad a „menet a halál ellen”, az amerikaiak menetelése az életért, az emberség megcsúfolása ellen. S közben az emberi tudomány diadalaként ugyanebből az országból újabb úrhajó indult a Holdra. Különös, keserű ellentmondás.

A megbeszélések eredményeként megállapodást írtak alá, amelynek értelmében a Szovjetunió ellenszolgáltatás nélkül gazdasági és katonai segítséget nyújt a VDK-nak, amellyel további hosszú lejáratú kölcsönöket folyósít számára. Sor kerül néhány más okmány aláírására is a szovjet-vietnami együttműködés kérdéseiről.

A Szovjetunió ezeknek a megállapodásoknak a keretében nagy mennyiségű élelmiszert, olajtermékeket, szállítóeszközöket, komplex ipari berendezéseket, vasat, acélt és szinesfémeket, gyapotot, szövetet, gyógyszereket és gyógyászati felszereléseket, műtrágyát, fegyvereket és hadianyagokat, s egyéb olyan felszerelést és anyagokat szállít a VDK-nak, amelyekre a köztársaság védelmi képességének megszilárdításához, gazdaságának helyreállításához és fejlesztéséhez van szükség.

A megállapodásokat *Alekszej Koszigin*, a Szovjetunió, illetve *Pham Van Dong*, a VDK miniszterelnöke írták alá.

ELÉNK DIPLOMÁCIAI tevékenység jellemezte az elmúlt hetet, s a különböző szintű megbeszélések, tárgyalások keretében, a nemzetközi életnek szinte valamennyi fontos kérdése terítékre került. Nehéz a zsúfolt diplomáciai naptárból a legfontosabb eseményeket kiemelni, ezért kénytelenek vagyunk az első helyet „megosztva” odaítélni az arab védelmi tanács kairói ülésének és egy Moszkvában és Washingtonban csaknem egyidejűleg tett bejelentésnek.

Az Arab Liga védelmi tanácsának háromnapos kairói tanácskozása talán mérföldkőként kerül majd be a több mint két éve húzódo közel-keleti válság történetébe. Úgy tűnik ugyanis, hogy mindeddig nagy türelemmel, és a politikai megoldásba vetett bizalommal várakozó és tárgyaló arab országok hangulatában fordulást következett be. A z

arab védelmi tanács üléseinek részvevői félreérthetetlenül utaltak arra, hogy elsősorban az Egyesült Államok Izraelt támogató magatartása miatt zsákutcába kerültek a politikai rendezésre tett arab és más diplomáciai erőfeszítések, s most már a közel-keleti kérdés katonai vonatkozásaival kell foglalkozni. Nem hangzott el olyan nyilatkozat, hogy a december 20-ra Rabatba összehívott újabb arab csúcstalálkozó már kizárólag arról az oldalról közelíti meg a kérdést. De a védelmi tanács háromnapos tanácskozásáról kiadott hivatalos közlemény megfogalmazásai olyanok, amelyek az amerikai-izraeli magatartás felülvizsgálatának minden eddiginél sürgősebb szükségességére irányítják a figyelmet.

A HÉT MÁSIK jelentős eseménye Moszkvában és Washingtonban nyilvánosságra

hozták a november 17-én Helsinkiben kezdődő szovjet-amerikai előzetes megbeszélések küldöttségeinek névsorát. A közlemény tartalmazta az utóbbi idők egyik nagy jelentőségű eseményének nyitánya. Hiszen a leszerelési tárgyalások hosszú sorában éppen ezt, a Szovjetunió és az Egyesült Államok kormányainak a stratégiai fegyverkezési megkezdésére vonatkozó kétoldalú közvetlen megbeszéléseit öhajtotta és várta a legteljesebbébbül a nemzetközi közvélemény. Reméljük, hogy a Helsinkiben hétfőn meginduló előzetes megbeszélések lehetővé teszik majd az érdemi tárgyalások megkezdését. Annyi mindenesetre bizonyos, hogy a Szovjetunió — mint az eddigi hasonló jellegű tárgyalásokon és értekezleteken tette — mindent el fog követni a siker érdekében.

A héten lezajlott nemzetközi jellegű találkozó és megbeszélések sorában figyelmet érdemelnek a most véget ért szovjet-szudáni kormányközi tárgyalások, és Sunay elnöknek, a NATO stratégiai terveiben közismerten nagy szerepet játszó Törökország ál-

lamfőjének moszkvai látogatása.

KÜLÖN KELL foglalkoznunk a magyar diplomáciával, amely igen aktív volt ezen a héten. Losonczy Pál, az Elnök Tanács elnöke indiai és iráni hivatalos látogatásra utazott — mindkettőt alkalom arra, hogy tovább építsük fejlődő nemzetközi kapcsolatainkat, és újabb bizonyítékkal támaszkodjunk alá a különböző társadalmi rendszerű országok békes egymás mellett élésének lehetőségét. Miközben Új-Delhiben megkezdődtek a magyar-indiai hivatalos tárgyalások, Budapesten befejeződtek a magyar vezetők és a VDK kormányküldöttségének megbeszélései és az ENSZ-ben is hallatták hangjukat (a Kínai Népköztársaság ENSZ-tagsága ügyében, és a koreai vitában) Magyarország képviselői.

A VILÁGPOLITIKA egyik legégetőbb problémáját, a vietnami háború kérdését ezen a héten nem diplomáciai fórumok, hanem a nemzetközi közvélemény tüzte napirendre. A stockholmi felhívás nyomán világszolidaritási nap Vi-

„...hogy az emberek gondolkodásmódja utolérje a törvény szellemét“

Első pillanatban úgy tűnt, szokványos esettel találkozunk: két elítélt összeverekedett.

Sztojka Istvánné a következőket mondotta:

— Sajnálom Magyórosinét, akinek még most sem küldték be a téli ruháját. Ezért szótam a többieknek, akiknek téli ruhájuk van. A Bényei Katalin meg elkezdett kiabálni, hogy fogjam be a számát, mert mindenkinek elege van már belőlem. Le is cigányozott. Ebédre sorakoztuk, ő mellettem állt meg. Felpöcköltem az orrára, ő meg belemarkolt az arcomba. Így kezdődött. A többiek csak nehezen tudták elválasztani egymástól.

Nem értettük, mit jelent Bényei Katalin megjegyzése: „Elegünk van már belőled.”

— Nem tudom, ezt mire értette. Én nem teszek különbséget az elítéltek között és nem is viselkedem úgy, hogy a többiek haragudjanak rám. Azt persze nem tudom, hogy lecigányozzanak. Nem is akarok visszakerülni abba a zárkába, mert a Bényeinél biztosan ismét egymás hájának esnének.

A döntés úgy igazságos, ha meghallgatjuk a másik felet is. Tehát Bényei Katalin:

— Hát kérem, fantasztikus, ahogy a Sztojka Istvánné viselkedik. Az ember nem tud egy pillanatra sem egyedül maradni a gondolataival, mert be nem áll a szája. Ha még értelmes dolgokat mondana, hagyján, de állandóan pocskondiáz valakit. Nem is merem kimondani, milyen kifejezéseket használ. Egyébként nem én vagyok az egyetlen, akit fizikailag is megfenyegetett, csak én vagyok az, akinél, hogy úgy mondjam: betelt a pohár. Az arcomba vágott. Nem tűrhettém.

— Idáig — szóltunk közbe — szinte erőltetetten kerül egy témát. Miért „cigányozta” le sértő módon Sztojka Istvánnét?

— Én... én...! Hát igen,

ezt a legkönnyebb mondani.

Mindig azzal jön, hogy azért nem adunk neki igazat, mert ő cigány. Higgye el, egy szó sem igaz belőle. Bizonyítékom is van rá: Sztojkané a zárkában levő cigányok ugyanúgy haragudnak, mint én. Azokkal szemben is arogáns, erőszakos. Kolompárnét például, képzelve el... nem is tudom... Szóval azt mondta neki, hogy homoszexuális. Persze, más szóval. Az a szegény Kolompárné napokig sírt utána. Ma már az a helyzet, ha Sztojkané megszólal, tüntetően elhallgat mindenki.

A két elbeszélés ellentétes. Meg kell hallgatnunk a többieket is.

Péterfiné:

— Nekem az a véleményem, hogy verekedni semmilyen körülmények között nem szabad.

Ki kell kopogni a felügyeletnek,

aztán, a parancsnok úr úgyis kivizsgálja az esetet. A verekedést egyébként Sztojkané kezdte. Orron vágta Bényei Katalint. Persze, ez nem új dolog, mert Sztojkané mindenkivel szemben ilyen. Nekem is felpöckölt már az orrom, csak hát én nem pofoztam fel, egyrészt, mert higgadtan gondolkodtam, éreemes-e a fegyelmi zárkával kacérkodni, másrészt azt is nézem, hogy kicsoda az illető. Én egy ilyenem, mint Sztojkané, szóba se fogok állni.

— Mert cigány?
— Dehogyan is. Azért nem, mert elviselhetetlen. Kolompárné is cigány, vele mégis nagyon sokat beszélgetek.
Magyórosiné, a zárkafelelős;
— Csak azt tudom mondani, amit Péterfiné. Sztojkané valóban elviselhetetlen. Kértük már, tegyék át másik zárkába, de hát az sem megoldás. Ezentúl ott csinálna a zavart.

— Miért nem próbálták megmagyarázni neki...
— Lehetetlen. Amikor az egyik cigány zárkátársa jöndulatúan szolt hozzá, nekiesett és kikiáltotta mindenfélét. Képzelve el, a cigány származású Sztojkané azt kiabálta: „te utolsó cigány dög”. Képtelen vagyok megérteni.

A parancsnok kivizsgálta a történeteket.

Sztojka Istvánnét, mint kezdeményezőt, 15 nap, Bényei Katalint, pedig 10 nap fogdafenyítéssel büntette.

Az eset lezárult. A verekedők letöltik a büntetésüket. De ezentúl az emberekben megmarad valami rossz is. Ez a későbbiekben is vissza-visszatérő téma lehet a zárkában. És talán nemcsak a zárkában. A rossz emlékü faji ellentéték máshol is előfordulhatnak. Erdemes róla néhány szót ejteni.

A Magyar Népköztársaság Alkotmánya rögzíti: a törvény és a különböző hatóságok előtt minden ember, bőre színére, tehát fajára való tekintet nélkül egyenlő. Egyenlő elbírálás alá esik mindenki, akár kérvényének az elbírálását kéri, akár törvénybe ütköző cselekedetet követett el. Az elv következetes betartásáról az elítéltek könnyedén meggyőződhetnek, hisz csak körül kell nézniük saját zárkájukban. A bv.-intézetben sem különböztetik el az elítélteket csak azért, mert különböző a bőrük színe. Együtt járnak dolgozni, egy étkezdében ebédelnek, egyforma ruhában járnak.

Mégis, mi okozza, hogy időnként az emberek ellentétesen értékelik egymást?

Sajnos,

ez a múlt öröksége,

Közismert, hogy a felszabadulás előtt a cigány származású kisebb értékűnek számított. Ezt politikai megfontolásból hirdették az uralkodó körök. A nincstelen „egyinges-egygyatás” magyar paraszt büszkén kihúzta magát, ha a faluvégi cigányputrik mellett vezetett az útja. Magasabb rendűnek érezhette magát, mert iskolás korától kezdve

azt hallotta, hogy a cigány lusta, élőködő stb.

Azóta viszont alaposan megváltozott a törvény szelleme. De, sajnos, az emberek gondolkodásmódján még nem mindenütt és nem eléggé.

Rengeteg példát tudnánk felsorolni, amikor cigány származású emberek sikert arattak, nemcsak hazánkban, hanem Magyarországnak is. Mert az itt élő cigány származású is magyar állampolgár. Hiába barnább a bőre. Itt született, itt jár iskolába, magyarul beszél az utcán, az üzletben. Külföldre a Magyar Népköztársaság útlevelével utazik, s ha hosszabb távollét közben hazagondol, úgy Magyarországra gondol.

De a kérdésnek van egy másik oldala is, tudniillik nemcsak a magyarok között fordul elő a megkülönböztetés. Nagyon sok cigány származású elítéltektől hallottuk már: — Én cigány vagyok, ő meg magyar. Persze, hogy nem tudunk egymással megégyezni.

Gyakran hallani cigány származású elítéltek szájából azt is: „Csak azért, mert én cigány vagyok”.

Nem tagadjhatjuk, valóban előfordulnak esetek. De ezzel vissza is lehet élni, és egyesek gyakorta vissza is élnek vele. Előfordul, hogy egy vitában, vagy verekedésben nincs igaz a cigány származásúnak. Mint az elmondott verekedésben Sztojka Istvánné. Őt cigány származású zárkátársai is összeférhetetlen embernek mondják. Csak azért, mert Sztojkané őket sem kíméli pocskondiázó nyelvtől. Sztojkané, mert bűnösnek érezte magát, s mert vissza akart élni az egyenlőséget hirdető törvényekkel, azt mondja: „persze, mert én cigány vagyok”. Eppen a többi elítélt vallomása bizonyítja: ez nem igaz.

És az lenne a helyes, ha mindenütt az az álláspont érvényesülne, hogy az embert tettei, nem pedig bőre színe teszi. Aki törvénybe, vagy a bv.-intézet szabályaiba ütköző magatartást tanúsít, mindenképpen bűnös, mindenképpen elnyeri büntetését.

—miklós—

Füzetekben tallózva...

A szakköri foglalkozás kezdetéig van egy kis időm — tallózatok a hallgatók füzetében. Különös a sorjázó mondatok, a rend, vagy ennek hiánya egyaránt vall az emberről, aki mögötte áll. Akad jó, akad rossz példa — szerencsére az előbbi túlsúlya biztosított.

Igen változatos a füzetvezetés az egyéni hajlamnak megfelelően — Petőfi, Tolsztoj, Rilke, Reymont, Joyce nevével találkozom többek között, s nagyon jó vonás az a gyakorlat, mely a kedves Ady és József Attila verseket a füzetbe jegyezteti a tanulókkal.

Akadnak zavaros gondolatok is. Látom magam előtt azokat a szakköri tagokat, akik e dolgozatot írták, s máris jegyzem magamnak a tennivalókat — sokat, sokat kell beszélgetnem velük, vitázni, okos és őszinte szavakkal gyógyítani őket, mert arra szorulnak, sérülés érte őket a család vagy a régi környezet közegében, s még nem hegedtek be a sebek, gyors és hatásos kezelésre szorulnak, amelyet a határozott vélemény és tapintat együttes gyógyírja végezhet el.

Olvasom a füzeteket, egyre jobban elmélyülök sorsot, állapotot, múltat fellebbentő gondolataikban — s máris Németh Lajos rajzfüzetét lapozgatom. Különösen a portréi tetszenek — sikerült Leonardó da Vinciről, Jókai Mórról készített arcmása, gondos másolatot készített Michelangelo Dávidjáról és régi mozaikokról. Újabb művei közül a viharban küszködő fa látatása sikerült különösen jól. Hunyadi Mátyás értelmezése a tétova vonalakban még kísérletnek és nem eredménynek számít, de maga a tény felemelő: egy fiú eszményképeit és a természetét rajzolja, s ezzel is a tökéletesedés, az öntisztulás útjára lép.

Dr. L. M. gim. ig.

A hálátlanságért fizetni kell

A szüleiről csak halvány sejtelmek voltak. Annyi, amit nevelőszülei és ismerősei találataiból, beszélgetéseiből megalkotott magának. A nevelőszülők olyan emberséggel, szeretettel nevelték, iskoláztatták, hogy joggal lehet őket azon kevesek közé sorolni, akikre ráillik a mondat: jobb az édes szülőknél.

Ezzel a nevelt gyerek — ma már asszony, jelenleg ítéltve, a nevelőszülőkől végérvényesen kitagadva, mert tölök is lopott — teljes mértékben egyetért.

Mégis: mi vitte vajon rá, hogy hátat fordítson azoknak, akik jobbak voltak hozzá; az édes szülőknél? Iskoláztatták, sikeresen végezhet, befejezhet a közgazdasági technikumot, majd — mert Erzsit a vágya másfelé vonzotta — az ápolónőképző elvégzése idején is támaszai voltak...

Talán az önteltség és a teljes hálátlanság. Most már van szakmám, megállók a magam lábán. Mi közöm hozzájuk? Hiszen nem is a szüleim!

Az önteltség és a hálátlanság mind a kettő nagy jellemzői fogyatékosnak.

De hogyan? Mi által? Ki által juthattak ezek a jellemzői fogyatékosnak ilyen — a nevelőszülőknek mérhetetlen fájdalmat okozó —, az Erzsi részére is szabadságvesztéssel járó — kifejezésre?

Mert jött az a kellemes fellépésű, tetszetős modorú talpraesett fiatalember. A fellépése, a nagyvonalúsága elkápráztatta Erzsit. Erzsi tudta a fiúról, hogy volt már elítélve is, de ez talán még imponált is neki. Összehasásozták. Gyerekek is lett, akit most a fiú édesanyja nevel. Mert az ember magá-

val rántotta a feleségét is a bűnbe. Most mindketten szabadságvesztés büntetésüket töltik.

Erzsi, megyei bv. intézetben. A férje messzebb, szigorúbb bv. intézetben.

Jön az anyós beszélő alkalomával. Mondja a menyének:

— Én a gyerek felnevelését elvállalom. Ezt az egygyereket még bírom vállalni. De ti... Jobban tennétek ha széjjel tépnétek a babaruhát, mert mindketten könynyelműek vagytok... Ha így viselkedtek, nem lesz jó vége...

Erzsi dilemmában van. A nevelőszülői is mindig a jóra kódkék. Nem fogadott szót. A hálátlanságért most fizetni kell.

Ez az ő ügye.

A szabadságvesztéssel tulajdonképpen a bűncselekményéért, a lopásért fizet.

A hálátlanságért sajnos, másoknak is fizetniük kell. A nevelőszülők, akik mindent megtettek érte, bánkodhatnak: kár volt. Nem volt érdemes... S az ilyesminek, sajnos hira megy. S ha más elhagyott gyermekeket magukhoz vesznek, más nevelőszülők, nem joggal legyinthet ez a becsapott, meglopott idős házaspár, akit Erzsi rászedett... neveljétek csak, gondozzátok, majd becsap, meglop benneteket, ha felnő, mint minket a miénk.

Ez már az elhagyott ártatlan gyermekek ügye.

Erzsi, ez az iskolázott nő. Akinék a gyermekét most az anyósa neveli, vajon mit szól mindehhez?

Nem a szavaira vagyunk kíváncsiak, hanem a további magatartására. Bent is, de főleg majd: kint.

Sz. G.

Szabadulás helyett újabb ítélet

Büntetőeljárás indul

a cinkos zárkafelelős ellen is

Hecceléssel kezdődött. Tökölön a „D” körleten napirenden voltak a kisebb-nagyobb surlódások. Egymás cigarettáját vették el és dugták a másik ágyának fejrése alá. Így akarták a gyanút másra terelni. A zárkában a fő hangadó a többszörösen büntetett Kurely volt.

Kurely Lászlót nem kell különösebben bemutatni. Fiait kora ellenére Márianosztrától Sopronkőhidáig sok börtönben fordult meg. Mindenütt rövid idő múlva felhívta magára a figyelmet. Renitens volt a zárkában, munkáját hanyagul végezte, így szinte állandó lakója volt a fegyelmi zárkának. Jellemző, hogy helyzetén egyéni módon akart változtatni. Idegen testet nyelt. Ezzel akart kibújni a fegyelmi büntetés letöltése alól. Az „eredmény” nem maradt el. Szervezete súlyos sérüléseket szenvedett.

Kurely összeférhetetlen volt Tökölön is. Veszekedést provokált zárkátársával, Fedor Józseffel. A zárkafelelős Csere Tibor kötelessége lett volna, hogy megelőzze, lecsillapítsa a veszekedést. Ő azonban Kurely pártjára állt, és biztatta, heccelt Fedor ellen. Pattanásig feszült volt a légtér, csupán egy szikra kellett, ami kirobbantja a verekedést.

Fedor próbálta másra terelni a beszélgetést, azt remélte, hogy ezzel sikerül a kedélyeket, az indulatokat levezetni. Hozzátartozóiról beszélt, és megmutatta felesége fényképét. Erre Csere drasztikus megjegyzést tett. Fedor kikérte magának a sértegetést, és a szikra lángra lobbant. Az indulatok elszabadultak. Kurely és Csere közösen támadt Fedorra, ütötték-verték. Fedor József súlyos koponya- és csigolyasérülést szenvedett. Csak az azonnali orvosi beavatkozás mentette meg az életét. A kórház-

ban még hosszú napokig eszméletlen állapotban feküdt.

Az ügyészség Kurely László és Csere Tibor ellen visszatesztelésre elkövetett súlyos testi sértés büntetésért vádat emelt.

A súlyos eset, amely majdnem egy ember életébe került, felvet néhány gondolatot. A történeteket meg lehetett volna akadályozni. A rend fenntartása elsősorban a zárkafelelős, Csere Tibor kötelessége lett volna. Ő azonban kötelességét elmulasztva, cimboraságot vállalt Kurelyvel és ez olaj volt a tűzre. De mit tettek a többiek? Hiszen napokon keresztül a szemük előtt zajlottak az események, a szóváltás, a veszekedés, sértegetés? Semmit! Hallgattak. Közömbösen szemléltek. Felvetődik egy újabb kérdés: a rend fenntartása csak a zárkafelelős feladata lenne? Nem! Ez minden elítélt kötelessége.

A zárkában levők azonban passzívok maradtak, és éppen ezen felbuzdulva Kurely és Csere biztos volt a dolgában, hiszen maguk mögött érezték a többieket is. Igaz, a zárkában levő elítéltek nem avatkoztak a verekedés provokálásába, de nem is akarták megakadályozni. Fedor védelme maradt. Könnyen elbántak vele.

Sokszor elhangzott: hogy egy rossz zárkátárs mindennél nagyobb büntetés. Nem szabad megengedni, hogy a renitenskedők kerüljenek felül, a zárkában ők legyenek a hangadók. A rend fenntartása mindenkinek alapvető kötelessége. A rendért fellépők minden védelmet és támogatást megkapnak az intézettől.

A csaknem végzetessé vált bűncselekményre rövidesen a bíróság tesz pontot. Kurely közeli szabadulása elmarad. Továbbra is börtönben marad cinkosával, Csere Tiborral együtt.

—Zimm—

Miért csak egyet a sok közül...?

A gyermekszülés nemcsak örömet, az anyaság nagyszerű érzését adja, hanem tengernyi gondot, nagy-nagy felelősséget is jelent a számára. Adódnak bizony szinte kibírhatalannak tűnő nehézségek is némelykor a sok boldogság közben. Éjszakák átvirrasztása a beteg gyermek ágyánál; orvosért rohanni, ha rosszabbra fordul az állapota; a pihenésre szánt vasárnap délután nyelvtan, vagy matek példákat magyarázni, ha a gyermek rossz jegyet hozott — aztán mindez szép csendben feledésbe merül, mert ismét az egészséges gyermek kacagásától hangos a lakás, ismét lehet barárogolni a hegyekben, meglátogatni a rokonokat, egyszerűen csinálhatnak maguknak igazán kellemes szabad időt. Aki az anyaságot vállalja, annak feltétlenül gondolnia kell ezekre.

Juhász Károlyné is boldogságot vállalt az anyaságot, jónéhány esztendővel ezelőtt. Elképzelhetetlen, hogy az első gyermek világrahozása nem a várt „eredmény” hozta, hiszen mint mondja nem kevés büszkeséggel a hangjában: kilenc gyermeke van és egyformán szereti őket.

Ezt mondja, a tények azonban nemigen bizonyítják az állítás igazát. Mint mindig hasonló kijelentés hallatán, most is vitatkozni vagyunk kénytelenek, illetve cáfolni — ha úgy tetszik — Juhászné ama megtévesztő buzgólkodását, amely a család iránti ragaszkodást lett volna hivatott elhíttetni zárkátársával és az „idegen” látogatóval. Egyetlen kérdés, amelyet

hasznos így közösen megvitatni: a szó igazi értelmében ragaszkodik-e a családjához az az édesanya, aki jóízűt nevetve legyint, ha azt kérdezi valaki, hogy hányszor volt már börtönben?

— Dehogyan számolja az ilyesmit az ember — majd gyorsan hozzátesszi: mindig azért követtem el bűncselekményt, hogy könnyebben éljen a családom. Kilenc gyermekről gondoskodni nem kis dolog, ám, tisztelettel.

— Melikorák már a gyerekek? — az anya korát tekintve hangzik el a kérdés.

— Megnőttek valamennyien.

— Úgy értsük ezt, hogy a gyerekek többsége kenyérkereső?

— Családos is van közöttük.

— Ennek ellenére bűncselekményt „kényszerült” elkövetni.

— Nem mondom, az utolsó, a mostanit, már nem kellett volna megcsinálnom. Ez szerintem is meggondolatlanság volt. De a többi — nem!

Mindenkit meglep ez a határozott hang. Persze, hogy az érdeklődés egyre inkább Juhász Károlyné felé fordul a zárkában. Nem mintha egyetértésének vele, inkább kíváncsiságból.

— Kinek a gondja vigyázza a csöppség minden rezdülését?

— Természetesen az édesanyáé — olvasható minden asszony arcán kimondatlanul is a válasz.

— Megoldható-e az esetleges szűkös anyagi helyzet egy-egy lopással?

TÖRTÉNELMÜNK NEGYEDSZÁZADA

Itt most elethalárc folyik

HALÁL A NÉMET MEGVÁLÓKOR! SZABADNÉP

KIADÓSA A JÁRÁSI KOMMUNISTAPÁRT

Új vértanúk

A nyilas barátságot felállító balra ittek... Csepel Ismét az élen... Új élet szajd...

Csepel Ismét az élen

December 4-én, hétfőn a közeli erdőben... A HADI HELYZETET az állandó mozgás, a szovjet csapatok előretörése jellemezte.

Új élet szajd

A Lászlóval Várta Hadvezér úrnak... Közben a délutáni megbeszélés résztvevői egymás után jöttek a kelepchébe.

A szovjet csoportosítás bal szárnyán a 46. hadsereg időközben felkészült a Dunán való átkelésre.

A küldöttségnek november 23-án kellett volna elindulnia a székesfehérvári repülőtérről.

A hadbíró kisére elszetve mondta, hogy „mi győztünk”, mert a főváros felé nyomuló szovjet hadsereg tüzérségi tüze egyre közelebből döngött.

A szovjet csoportosítás bal szárnyán a 46. hadsereg időközben felkészült a Dunán való átkelésre.

A NEMETEKKELVÉ való aktív szembeállás gyökereit kutatva az önfeláldozóan harcoló partizán-romboló csoportokon kívül mások is felismerték a német szövetségesekkel való együttműködés bűnös voltát.

NOVEMBER 22-ÉN délután három és fél négy között, egy magas termetű, fekete polgári ruhás férfi csöngett be a Tartsay-család Andrássy út 29. sz. első emeleti lakásába.

— Hegyi Emánuel zongoraművész keremem — mondta az ismeretlen és szemtelenül, tolokodóan egyre beljebb ment.

A mikor Ferencziné a szobába belépett, Irma pongyolában állt az ablak előtt. — A bábéskodás helyett, jobb lenne, ha felöltöznél? Tíz perc múlva indulnod kell — szölt Ferencziné.

— Sajnos, az apósom már nem él... Hová megy, kérem? Mondom, hogy meghalt! — szölt az asszony. A jövevény azonban rá se hederített, egyenesen ment tovább.

— Hol van a férje? Vezessen be! — csattant a hangja. A védtelen asszonyt fegyverrel kényszerítette a lakás belséjébe. Ebben a percben a főbejáraton és a hátsó lépcsőn át csendőrök és civil ruhás nyomozók lepték el a házat.

— Na, büdös kommunista! Te is befutottál? Itt van egy újabb tovaris — fogadta Radó az újabb és újabb áldozatokat. Az egyik szoba mélyén egy ismeretlen férfi húzódott meg, aki sorban azonosította az elfogott embereket.

BAJCSY-ZSILINSZKYT a Számonkérő Szék Naphegyi téri villájába vitték. A három katonatisztre és Bajcsy-Zsilinszkyre kiszabott ítélet után a kirendelt tábori lelkész megkérdezte az ítéletet hozó Dominich Vilmos hadbíró őrnagyot, hogy a legjobb lelkiismerete szerint hozta-e az ítéletet.

— Itt most elethalárc folyik. Mi győztünk, tehát végzetünk övelük. — A hadbíró kisére elszetve mondta, hogy „mi győztünk”, mert a főváros felé nyomuló szovjet hadsereg tüzérségi tüze egyre közelebből döngött.

S. Gy. (Forrás: Tóth Sándor műve. Forradalmárok, katonák (tanulmánykötet) D. Kocsis László: Bajcsy-Zsilinszky, Karsai Elek műve, Hadtörténelmi közl.)

Gorombasággal nem lehet bajokat orvosolni

(LEVELEKBŐL)

(Tudósítónktól) Egy levélváltásból közlünk személyesítve; ha már írónak a dolgán nem segíthet, sokaknak tanulság lehet. A nevelők a levelek ellenőrzése során gyakran találkoznak hasonlókkal.

da magatartást tanúsított. Rendszeresen italozó, feleséget, gyermekeit részegen üldözi. A környező lakókat rettenetesben tartja, azokra trágár szavakat kiabál.

csak erre kér, és ezt Lacikának halála előtt megígérték. Ez volt az utolsó kívánsága... (A fiú, akiről szó van, tizenhét éves korában vesebetegségben halt meg. A kislány tizenhárom éves. Ipari tanuló.)

A férfi, akinek a felesége az alábbi sorokat küldte, az ítéletkiadmány szerint: Garázda magatartást tanúsított. Rendszeresen italozó, feleséget, gyermekeit részegen üldözi.

„Mert korábban volt már 1 év felfüggesztett börtönbüntetése, most ez újabb büncselekményéért 17 hónap szigorított börtönbüntetést kapott.”

A férj érthetően szorult helyzetben nyomban tollat ragadott, és az első indulagottól hajtva nagyon furcsa, ellentmondásos választ írt. A feleség több kitételét valótlanságnak titulálta, sőt jelen helyzetéért egyenesen a feleséget okolja.

Idézet a feleség leveléből:

„A további tervünkről kérdezed a gyerekeket? Hát igen, te nagyon jól tudod, hogy elvölünk. A válóper beadtam... Hogy hasznos lesz-e a társadalomra nézve, vagy nem, az tőled fog függni. Ugy irsz rólam, mint aki az életet megrontója voltam, mintha minden miattam történt volna, nem baj, azért én nem haragszom rád. Erikát csak arra kérem, ha én már nem leszek, rólad akkor se feledkezz meg soha. Ő nagyon gyakran emlegeti, hogy ha legalább öt nézetd volna és törődött volna velem, most sem ott lennék, ahol vagy... félek, hogy elfelejt, mire hazajössz. Nagy lány lett, dolgozik, és makacs, mint te vagy. Nem tud felejteni. A válasza visszatérve csak annyit jegyez meg, hogy nem egy harmadik állt közénk, hanem, sajnos, az ital. Ha őszinte vagy, ezt te is jól tudod. Nekem, hidd el, rosszabb mint neked, elveszítettem a fiamat, akit gyűlöltél, akinek a halálát a gyász is otthagytál. Akkor, amikor az egyedüli támaszom te lettél volna... Rád számítani soha nem lehetett és nem is lehet. Hat hónapon keresztül nem ismertem járadtságot, nappalt és éjszakát, egyedül virrasztottam, mert te ott is elhagytál. Mulattál, amíg a fiad haldoklott. Az életében gyűlölted, mert megvetted a züllött, részeges életmódot miatt. Én Erikát neked adtam, annak a szeretetével is visszaéltél, ugyanúgy, mint az én sok környőgésemmel, mert az utolsó reggel is arra kérted, ne igyál, ne tedd tönkre a családot és magadat. Ezt el kell mondanom, mielőtt a nevedről örökre lemondok. Bíztl, hogy én mindig megbocsátok. Ha ütnék, ha vernek, nekem az

mindegy. Tévedtél. Erikának ne igérgy semmit, szakmát tanul, és az neki mindennél többet ér. Az elhatározásom megmáshatatlant. Erika is

utolsó kívánságom, és csak annyit hárd érdemlek meg tőled... Ez a levél, amit a férj válaszolt a feleségnek, visszautasító, szemrehányó, de ugyanakkor könyörgő is.

Miközben önmagát mentegeti, beismeri:

„Igaz viszont, hogy téged sokszor bántottalak, de te azt is tudod, hogy a féltékenység miatt volt... Nem kell neked azt mondanom, hogy tiszta szívből örüléssel szeretlek benneteket. És most ezek után, amikor egy kis jóindulatra, biztatásra lenne szükségem, ezt teszed velem... A válást ha úgy akarod, és kértél is rá... én le nem utazom, föllesz velem, ezzel te is tisztában vagy. De ha egy szikrányi becsület van benned, mindent, szabadulásom után teszed... Legalább akkor legyen még, ahová mehetek.

Legy szíves, nagyon kérlek, gyere el hozzám. Mert ahogy írod, már ez lehet tőled az

K. M. nevelő Föv. Köz. Bv. Int.

Gorombasággal sem! K. M. nevelő Föv. Köz. Bv. Int.

ÜZENETEK PÁLYAMŰVEKET KAP... TUNK Molnár Benedek (Sopronkőhida), Sárközi Zoltán (Balassagyarmat) elítéltektől, valamint a Föv. Bv. Int. egyik zárkájának fiatalok közösségétől. Sajnos, az utóbbi szerzők közül egy se bátor önmagát megnevezni. Szívesebben vesszünk egy személytől több művet, mint többektől egyet. Ugyanis a közösség, amely az írás idején együtt van: merre írs az eredményhirdetésekor? Azt se akarjuk, hogy esetleg éppen a díjlosztás miatt tá-

A NEMETEKKELVÉ

való aktív szembeállás gyökereit kutatva az önfeláldozóan harcoló partizán-romboló csoportokon kívül mások is felismerték a német szövetségesekkel való együttműködés bűnös voltát. 1943. második felében a frontokon bekövetkezett események miatt, más részről a Kállay-kormány hintapolitikájának csödjé miatt, Bajcsy-Zsilinszkyék felkérték Kiss János altábornagyot; elemezze katonailag, lehetséges-e a német fasisztákkal való szakítás esetén a német megszállás megakadályozása. Kiss János altábornagy memorandumban fejtette ki álláspontját. Egyértelműen leszögezte, ha a fegyverben álló és gyors mozgósítással fegyverbe állítható magyar hadsereg megfelelő vezérkarral és tisztú karral, valóban szembe akar fordulni a németekkel; a harc a magyar hadsereg számára egy német feladás esetén — ismerve a németek katonai helyzetét — NEM REMÉNYTELENN.

A Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottsága

1944. november második felében már a katonai tervek gyakorlati megvalósítását készítette elő. A katonai vezérkar tervét a bizottság el akarta juttatni a szovjet főparancsnoksághoz, hogy összeegyeztethessék a szovjet hadsereg hadműveleteivel. A tervet vivő küldöttség feladata lett volna, hogy informálja a Szovjetuniót a bizottság munkájáról és megbeszélje „a belső ellenállás és a szovjet csapatok közötti összehangolást, és kérje a Szovjetuniótól a Felszabadító Bizottság elismerését”. A küldöttség vezetőjéül Szentgyörgyi Albert Nobel-díjas profesz-

Az utolsó akció...

Irma lassan sétált végig a Váci utcán. A férjait utána fordultak. Sokan azt gondolták, hogy egy jól kereső nőgyógyász felesége lehet, akinek a legfőbb gondja, hogy ápolja magát és reprezentáljon. Látszólag nyugodt volt. Ahogy közeledett a Kigyó utcához, félelemérzés szállta meg. Legszívesebben szakított volna az egész társasággal, de félt szembehelyezkedni zsarolóival. A Drink-bárban már várta Ferenczi. Leült a kis asztalhoz. A férji egészen közel hajolt: — Az üzletben jobbra a harmadik nyitott vitrinben van a szobor. Körülbelül egy arasznyi. Klári melletted lesz, Irén figyel... Utána a Felszabadulás téri taxidőlemből várjak... Irma felhajtotta konyakját és bőlíntott. Az ital bizonyos mértékben feloldotta belső feszültségét. — Az üzletben sokan voltak. A kiszolgálókat egy külföldi turistacsoport tagjai foglalták le. Irma körülkért, nézelődött, s a megadott helyen észrevette az elefántcsontszobrot. Szinte észre sem vette, hogy Klári állt mellé. Irma kinyitotta a táskáját. Óvatosan körülnézett. Szíve a torkában dobogott. Még egy pillanat — gondolta, és a táskájában lesz a szobor. Már fel emelte a kezét, amikor Klári nemet intett. Tovább sétált. Az egyik eladó a vitrin elé lépett, a turistáknak magyarázott valamit a szoborról. Csakhamar tovább mentek. Irma érezte, hogy itt az alkalmas pillanat. Körülnézett, és gyors mozdulattal a táskájába rejtette az értékes szobrot... A taxi az Egyetem utcánál tilos jel-

Az utolsó akció...

szállítottam szülőfalumba, körorvosnak. — Megnőszültél? — Igen. De másfél év után, amikor megszületett a gyerek feleségem meghalt. — Ez borzalmas! — De te! Nagyvilági nő lettél! — Ah. Fiad van, vagy lányod? — Fiam! — válaszolt Pista büszkén. Lassan sötétedni kezdett, a Tóth Árpád sétányon már meggyújtották a lámpákat. A városra kód ereszkedett. A fiatalok élmények felelevenítése a múltba vitte őket. Pista magához ölelte Irmát. Irma a fiú vállára hajtotta fejét és keservesen felzokogott. — Mi történt veled? — Semmi... semmi... csak. A fiú nem értette, mit jelent ez a nagy változás. — Szeretlek — csókolta könnyes arcát. — Örülök, hogy rád találtam. Irma kibontotta magát a fiú karjaiból. — Nagyon kérlek, felejtsük el az egészet! — Miért? Van valakid? — Nekem?! Nincs senkim. — Nem értem. Eggyedül élsz? — Ami volt, az szép. Örizzük meg az emlékeket. Jó? — Bolondokat beszélsz. — Nem, én nem az vagyok, aki voltam. Te bennem a régít látod, a régi, egykori gimnazista szerelmet, a régi szerelmed emléket. Hidd el, ez csak álom, ábránd. — Nem értem... — Jobb is. Taxiba szálltak. Pistának alig negyed óra volt a vonat indulásáig. Irma a Madách téren kiszállt. Pista utána kiáltott: — Legalább a címedet add meg! Hol kereshetlek?... Irma vissza se nézett. Futott a Deák Ferenz tér felé. Mélyet szippantott a friss levegőből, sóhajtott és belépett a főkaptányára. — Zimm —

Az utolsó akció...

zést kapott. Ferenczi dühösen káromkodott. — Sikeredt? — kérdezte. — Igen. Ferenczi átvette a szobrot. — Most szállj ki, este majd találkozunk. Irma köszönet nélkül vágta be a kocsi ajtaját. Ment a Körúton végig a Nyugati felé, gondolatban azt latolgatta, vajon felfedezték-e a szobor eltűnését. Észrevették-e, hogy ő lopta el. Eles sípszó harsant! Ijedten kapta fel a fejét. Egy rendőr közeledett. — Kiszasszony, nem látja, hogy piros a lámpa? — Bocsásson meg, elgondolkoztam. — Látom. máskor jobban vigyázzon — tiszteltet, és Irma tovább ment. A utóbuszra szállt és felment a Várba. Amint a Halászbástya felé közeledett, észrevette, hogy követik. Nem mert megfordulni. A léptek egyre közeledtek. — Bocsásson meg, nem Simon Irma? — szólította meg a férfi. — De... — Én meg Bódi Pista vagyok. — Pista... — mondta csodálkozva, de megváltoztalt! Meg sem ismertek volna. — Vagy hat éve láttalak utoljára. Merre mész? — Sétálok. — Hiába! Jól megy egy pesti úriasszonynak! — Nem vagyok asszony. — Elkísérhetlek? — Rérsz? — Kétnapos konferencián voltam. Este utazom, addig időmilliomos vagyok. — Mesélj. Hogyan élsz? — Mikor elvégeztem az egyetemet,

Az utolsó akció...

szállítottam szülőfalumba, körorvosnak. — Megnőszültél? — Igen. De másfél év után, amikor megszületett a gyerek feleségem meghalt. — Ez borzalmas! — De te! Nagyvilági nő lettél! — Ah. Fiad van, vagy lányod? — Fiam! — válaszolt Pista büszkén. Lassan sötétedni kezdett, a Tóth Árpád sétányon már meggyújtották a lámpákat. A városra kód ereszkedett. A fiatalok élmények felelevenítése a múltba vitte őket. Pista magához ölelte Irmát. Irma a fiú vállára hajtotta fejét és keservesen felzokogott. — Mi történt veled? — Semmi... semmi... csak. A fiú nem értette, mit jelent ez a nagy változás. — Szeretlek — csókolta könnyes arcát. — Örülök, hogy rád találtam. Irma kibontotta magát a fiú karjaiból. — Nagyon kérlek, felejtsük el az egészet! — Miért? Van valakid? — Nekem?! Nincs senkim. — Nem értem. Eggyedül élsz? — Ami volt, az szép. Örizzük meg az emlékeket. Jó? — Bolondokat beszélsz. — Nem, én nem az vagyok, aki voltam. Te bennem a régít látod, a régi, egykori gimnazista szerelmet, a régi szerelmed emléket. Hidd el, ez csak álom, ábránd. — Nem értem... — Jobb is. Taxiba szálltak. Pistának alig negyed óra volt a vonat indulásáig. Irma a Madách téren kiszállt. Pista utána kiáltott: — Legalább a címedet add meg! Hol kereshetlek?... Irma vissza se nézett. Futott a Deák Ferenz tér felé. Mélyet szippantott a friss levegőből, sóhajtott és belépett a főkaptányára. — Zimm —

Az utolsó akció...

szállítottam szülőfalumba, körorvosnak. — Megnőszültél? — Igen. De másfél év után, amikor megszületett a gyerek feleségem meghalt. — Ez borzalmas! — De te! Nagyvilági nő lettél! — Ah. Fiad van, vagy lányod? — Fiam! — válaszolt Pista büszkén. Lassan sötétedni kezdett, a Tóth Árpád sétányon már meggyújtották a lámpákat. A városra kód ereszkedett. A fiatalok élmények felelevenítése a múltba vitte őket. Pista magához ölelte Irmát. Irma a fiú vállára hajtotta fejét és keservesen felzokogott. — Mi történt veled? — Semmi... semmi... csak. A fiú nem értette, mit jelent ez a nagy változás. — Szeretlek — csókolta könnyes arcát. — Örülök, hogy rád találtam. Irma kibontotta magát a fiú karjaiból. — Nagyon kérlek, felejtsük el az egészet! — Miért? Van valakid? — Nekem?! Nincs senkim. — Nem értem. Eggyedül élsz? — Ami volt, az szép. Örizzük meg az emlékeket. Jó? — Bolondokat beszélsz. — Nem, én nem az vagyok, aki voltam. Te bennem a régít látod, a régi, egykori gimnazista szerelmet, a régi szerelmed emléket. Hidd el, ez csak álom, ábránd. — Nem értem... — Jobb is. Taxiba szálltak. Pistának alig negyed óra volt a vonat indulásáig. Irma a Madách téren kiszállt. Pista utána kiáltott: — Legalább a címedet add meg! Hol kereshetlek?... Irma vissza se nézett. Futott a Deák Ferenz tér felé. Mélyet szippantott a friss levegőből, sóhajtott és belépett a főkaptányára. — Zimm —

Makacsság + makacsság = (?)

ZOLI A VÁGYAK ELSŐ FOKÁT JÓL VETTE. Autómotor-szerelő lett. Az iparitanuló-iskolát emelt szinten végezte. Ez annyit jelent, hogy három év után a szakmai vizsgák letelével, a gimnázium harmadik osztályába iratkozhat. Két év múlva nemcsak a szakmai bizonyítvány, hanem az érettségi is a zsebében lehet. Öt év alatt egy jó szakma és érettségi. Nagyszerű eredmény! Különösen, ha arra gondolunk, hogy sokaknak egyik se juthat osztályrészül.

Az ipari iskolában végzett. A gimnáziumból is megkapta az érettséget, hogy felvételt a harmadik osztályba. Egy tízennyel éves fiatal boldogsága ilyen események láncolatában végtelen lehet... a gimnázium elvégzése után felsőfokú technikum... műgyetem... mérnöki diploma...

A tervezetés, így, ha alap is van rá, nem hiú ábránd. Hanem... Menet közben sok minden közbejöhethet.

Elsőször talán a siker átka. Ha a sikert nem megfelelő szerénységgel fogadják, a fejébe szállhat annak, akit érint. Másodsor a szerelem, a vele járó érzelmi hullámmal: kétség, remény, féltés, türelmetlenséggel. S végül a kettő révén felbukkanó, előre nem látott akadályok.

Tulajdonképpen itt kezdődik Zoli tragédiájának a története.

MAGDI PÁR HÓNAPPAL IDŐSEBB

Zolinál. Csinos, helyes kislány. A szülei Zala megyében élnek. Iparművészetre akart járni, s az édesapja tanácsára mégis a vasútforgalmi technikumot végezte el, Szegeden. Húszéves nővére Pesten lakott albérletben, s egy mosodában dolgozott. A technikum elvégzése után hozzá jött fel Magdi, ugyanabba az albérletbe lakni, ugyanabba a mosodába dolgozni.

Ez volt a helyzet, amikor négy hónappal ezelőtt megismerkedtek.

Zoli bemutatta a kislányt a szüleinek. Az édesapja, aki különben hidépítés-vezető, csendes fogadta a bemutatkozást. Az édesanya kedélyeskedett:

— Nagyon édes, aranyos, helyes kislány vagy — mondta a Magdi szemébe. Mikor a kislány elment, rátámadt a fiára. — Nekem nem tetszik ez a kis izé... Olyan rossz típus — s vége-hossza sem volt az ócsárlásnak.

Zoli hiába magyarázott: — Nagyon rendez kislány. Én tudom, anyu... Én járok vele.

— Nem hozzád való! — Az édesapja így szólt: — Egyet megmondok: úgy biggyeszkedjél fiam, hogy ha úgy jársz, mint Laci, én nem megyek utánad a börtönbe.

Zoli nem értette: miért hasonlítja őt Lacihoz az apja? Laci — egy ismerős gyerek — nemegyszer megjárta már a büntető intézetet: lopás, garázdaság stb. miatt... De hát ő?... — Ne féltse, apám — mondta végül.

— Jó. Csak figyelmeztetek: én ám nem megyek majd hozzád. Nem viszem a csomagokat... — Zoli nem tulajdonított különösebb jelentőséget a szavaknak.

Az AKÖV 8 forintos órábérrel alkalmazta. Minden hónapban megvolt az ezerhat-száz-ezernyolcszáz forintja. Ott volt a kislány is, akit a legkülönbek tartott... Kell-e más egy alig tízennyel éves fiatalembernek?

Csak a kislánnyal szembeni ellenszenvet nem bírta megérteni. Az édesapja véleménye makacssá tette...

ALBÉRLETET KERESSETT MAGÁNAK. A szülők, különösen az édesanya, büszkén nézte az ő önálló, nagy fiát. Némi várakozás vegyült a büszkeségébe: „ha nem bír sz boldogulni, majd visszajössz”. Ez érződött minden megnyilatkozásából.

Tíz napja élt már Zoli „önálló életet” az albérletben. Magdival gyakran találkoztak. Terveztettek: s mert Zoli szülei csak elleneztek a kapcsolatot, eljegyezték egymást. Kis presszóban, minden ceremónia

nélkül. Üdítő itallal kocintottak, áldomást ittak a kölcsönös boldogságra.

Az eljegyzés fő kelleke: a gyűrűváltás megtörtént. Ez az aktus igencsak megzavarta Zoli pénztárcájának tartalmát. Alig maradt annyi pénz, hogy ajándékot vegyen édesanyja születésnapjára. És... Ekkor kapta az értesítést a gimnáziumtól, hogy a beiratkozásra vigyen magával 160 forintot.

Főtt a feje Zolinak: honnan vegyen pénzt? Talán vallja be a szüleinek? Majd a fejébe vágják: hamar csödöt mondott az a nagy önállóság! Mégis az az a szándékkal kopogtatott be este otthon: „Ha megtudják, hogy szükségem van, bizonyosan segítenek!”

Édesanyja örült a születés-napi megemlékezésnek. Örült a hírek, hogy a fia gimnáziumba iratkozhat. Csak az a százhatvan forint, ami tan-könyvre kell, kerülte el a figyelmét. Hiába várta Zoli, hogy megkérdezik: van-e pénz? Nem kérdezték. Miért is? Akinek gyűrűre telik, miért ne telnek könyvekre?

Igy történt, hogy ott, a szülinap estében, egyre lehangoltabb lett Zoli. Az édesanyja észrevette ezt. De — néma gyerekek az anyja se érti szavát — a fia lehangolódását egészen másban vélte keresztelni.

— Te, bűdös kölyök — mondta szeretve —: miért nem mondd, hogy vissza akarsz jönni?

— Nem akarok — dühnyögte Zoli. — Jól vagyok én...

Tíz óra tájban szedelőzködni, távozni készült. (Magdi fél tízenegykor végez a mosodában.) Anyja marasztalta: — Maradjál itt éjszakára. Ne menj most a kislány elé.

De Zoli makacs volt: — Elmegyek.

A kellemes családi otthonból, a szerető szülőktől távozott. A szeretet karjából a szerelem karjába gyönyörű lehet az út...

Ha nincs más probléma. De Zolinak volt.

Olyan félelmetes nagy gondjai voltak, amelyek csak egy önállóságra bocsátott tizennyolc évesnek lehetnek.

Igaz: hívták vissza a szülő. De miért nem kérdezték: nincs-e szüksége valamire? Ő mondta, hogy sok pénz kell a könyvekre... Miért ellenzik a szülő a házasságot? Miért nem tartják helyesnek Magdit? Mérhetetlen elkeseredés lett úrrá rajta. S arra gondolt: amire egy küzdelem edzett ember soha: „nem érdemes élni!”

Zsebében kulcsosomó csőrent... A karikán a lakás- és szekrénykulcs mellett kulcsok, több autótípus... Az utcán autók sora parkolt... Különböző típusok... Zoli javított már ilyet is, olyat is... A műhely udvarán, a megjavított kocikok próbálgatta a gyújtást, az indulást, a kapcsolást előre-hátra... Remekül ment... Közúti forgalomban még nem próbálhatta ki a tudományát, hiszen jogosítványa sincsen... Majd lesz. Kocsija is... Mikor?... — JÓTT A KISLÁNY. Fél tízenegy elmúlt. Elnéptelenedett az utca. Mondta a kislánynak:

— Menjél előre, mindjárt jövők utánad.

A lány szólanul ment. Zoli egy parkoló kocsihoz lépett. A kiválasztott kulcs nyitotta az ajtót. Beült. Próbálta a gyújtást... Az indítást, a kapcsolást... Gázt adott, s a kislány mellett fékezett:

— Ül be!

— Nem...!

— Akkor én megyek...

— Hová? — kérdezte a kislány és beült mellé.

Suhant a kocsia a Dózsa György úton, a Hősök térént át. Nagy kanyarral vissza a Váci útra... A kislány a motor duruzsolásától, a kocsi hintázásától álomba merült. A Váci úton jártak, robogtak kifelé a városból.

— Cél nélkül — állítja Zoli. — A Róbert Károly körút környékén rendőrségi kocsi állt. Megijedtem, hogy engem várnak. Gázt adtam. És nélkül neki egy villamosmegálló jelző táblának. A kocsi neki-vágódott a zárt pályatestnek, majd a falkerítésnek. Kiugrottam, szaladok a másik oldalra, dől Magdi fejéből a vér:

— Mi történt? Mi történt... — kérdezte.

— Hol van a közelben kórház? — kérdezte Zoli egyik arrajárótól.

— Itt, nem messze — intett előre az illető.

Utban az adott iránynak taxiallomáshoz érték:

— Vigyen bennünket a rendőrségre — rendelkezett Zoli.

A taxifő a rendőrségen jelentést tett mindarról, amit Zoli útközben elmondott.

Magdit nyomban kórházba szállították. Zolit meg vissza a helyszínre. A helyszínelők parancsnoka felhíborodottan fogadta:

— Cserbenhagyta az áldozatát... Szükségben fogták el — doboltak fülébe a döbbenetes szavak.

— En?... Az áldozat, a sérült már kórházban van. Egyenest a rendőrségre mentem — védekezett. S ahogy a fal tövére pillantott, látta, hogy egy összeroncsolt holttest hever ott letakarva.

— Tudod, mit csináltál? — mutatott a fal tövére a szakaszvezető: — A húszéves srác meghalt.

★
ZOLIRA AZ ÉDESAPJA SZAVAIT visszhangozták a zárt falak:

Ha úgy jársz, mint Laci... Én nem megyek utánad...

Megborzongott. Az apja következetes. Mindig betartja, amit mond...

És mégis. Mikor eljött az első látogatás ideje. Eljött az apja. De milyen megtört, idegileg kimerült volt! Nem hozhatott megnyugvást ez a látogatás. Az édesanyja még csak tartotta magát. Mint régen... Szemrehányó, s vigasztaló szavak hangzottak szájából. Akárcsak otthon:

— Magdi az oka! — mondta.

— Hogy lehet vádolni azt, aki teljesen ártatlan, s még inkább ráfizetett?

— Apád, szegény, teljesen kíván, gyógyszereket szed.

— Magdi hogy van? Voltatok nála?

— Jól van. Ki is jöhetne

— Akinek kéztörése és koponyaalapi törése van, nem hagyhatja el olyan hamar a kórházat...

Egy gyerek vívódásában a legnehezebb: ha nem tud feltevelni nélkül hinni.

Az ügy bűnügyi vonatkozásának végére majd a tárgyalás után a bírósági ítélet tesz pontot. Az emberi vonatkozását meg majd az idő alakítja. Egy bizonyos: az írásunk elején felvázolt „irigylésre méltó pálya” súlyos törést szenvedett.

— Miért?

Talán, mert a szülő azt hiszi a gyermekéről, hogy „még” gyerek, „mégis” sorsára bízva? Talán, mert a gyerek azt hiszi önmagáról, hogy „már” felnőtt, s „mégis” elvárja a szülőtől, hogy a gondolatát is kitalálja? Ebben aztán konok makacsság mindkét részből.

S az eredmény?... Azóta eltelt pár hét. Az érintettek vívódását — a szülők kétségbesését, a kislány szenvedését, az áldozat hozzátartozóinak pótolhatatlan veszteségét — leírni lehetetlen.

Sz. G.

A gyermek „anyát” cserél...

Mária rövid szabadságvesztés büntetése alatt született meg gyermekét. Az új-szülöttel való első nehéz hónapokat a börtönben töltötte, és szabadulásokor, egy egészséges, négyhónapos csecsemővel karján léphetett ki a börtönkapun.

A szabaduló zárkán Júliával együtt babusgatták a gyermeket, és együtt örültek, hogy szabadulnak. Minden keservüket felejtették, csak örülni tudtak. A kisgyerek is örömeik fő részese lett. Együtt indultak az állomás felé. Mária karjában a gyermekkel. Egy csemegebolt elé érve, Mária hirtelen megállt:

— Vennünk kellene valamit!

Júlia bólogatott.

— Fogd meg, Jancsikát, amíg én bemegyek. Ne hurcolásszam őt a tömegben.

Júlia készségesen átvette az apróságot, gügyögött neki, hogy jól érezze magát a kicsi.

De ahogy az idő haladt, nyugtalan lett. Vajon, hol van a gyermek anyja?

Karján a gyermekkel bement a csemegeboltba. Többször végigment, szemével kereste Máriát. De sehol nem találta. Kiment, körbejárta a háztömböt, kérdezősködött, és legnagyobb meglepetésére, tudomásul kellett vennie azt, hogy a gyermeket az anyja sorsára bízta.

—györgy—

Erkölcsei nevelés esztétikai formákkal Tökölön

Évek óta tanítok a fiatal-korúak tököl-i intézetében, s nagy elismeréssel szemlélem a tábor növekvő rendjét, esztétikai energiáit, mely a közérzetre alkotóan hat, hozzájárul az elítéltekben a szép iránti vágy kialakításához, a tisztaság, az öntözött pázsit látványa. Minden bizonnyal sok fiataloknak ad gondolatot e teremtett rend, hogy a jövőben becsületes munka révén kellemes és harmónikus otthon építsen magának.

A parancsnokság ezen művészi eszközökkel gazdálkodó emberjavító eszméjének állandó segítőtje Molnár József elítelt. Univerzális ember. Gorka Géza tanítványa volt. Járt a Műszaki Egyetemre is, sőt Koós Judit „A modern otthon” című könyvének szerzőtársa. Ő tervezte annak idején a Mezőgazdasági Múzeum borpincéjét — s most régi súlyos hibáját azzal teszi jóvá, s ebben a tábor valamennyi ideiglenes lakójának példaképe, hogy minden tudásával árnyalja és dúsitja a belső teret, melynek növekvő esztétikuma erkölcsi érték, hiszen a formák rendjének gondolatébresztő ereje közismert.

Színes kis város a tábor.

A homlokzatok paszteliszínekből, a friss fű, a locsolt salak, a tér szimmetrikus elosztása, a megörzött fák, a kandaláberek egyaránt a derűt sugározzák. A tábor színekompóziciója nyugtató — a barna és halványkék falakat fák és a fűtenger zöldje folytatja. Ebben a lélekformáló szépítésben nagy szerepet vállalt Magára Molnár József. Ő tervezte az utakat, az új épületek színteremtését, s mindíg valami új meglepetést teremt találékonysága. A régi nádkunyhó helyén ma már Makarenkó szobra áll szigorúan kedves és átható mosolyával, a Múzeumba kellemesen szervezett kert vezet — tapintatos — fűre lépni tilost jelző piros táblákkal. A tbc-s betegek pavilonjában üdítő színeket árasztó folyosón jutunk. Ime, így áll az építész, a festői megoldás a humánus, a gyógyulás szolgálataiba!

Molnár József szinte valamennyi képzőművészeti műfajt műveli. Vörös fenyőből készült faedények sorakoznak a vitrinekben, izléses subasznyegek díszítik az iskola auláját. Korrektek a bútortervei is. E szobában láthatók Molnár pasztelképei, melyek a tábor életébe adnak vizuális bepillantásokat.

Lenyűgöző a parancsnoki épület folyosójának lemez-domborítás-sorozata, melyben Molnár József elítelt tudományos precizitással és pasztikai alaposággal mutatja be a magyar büntetés-végrehajtás történetét. Vörös fenyő, zsákvászor, rézlemez társításában szemléljük a bírskodó várispánt, az úriszéket, a deres iszonyatát, Dózsa György kín-szenvedését.

A művek külön értéke.

hogy mindig megjelenik az idézett kor építészeti háttére, nyárfák, sátrak, gótikus ablakok formájában. A sorozat kiemelkedő darabja a gályarabságot ábrázoló fémdomborítás, ahol a borzolt fűzöld zsákvászor fényt fogadó nyugalma szinte megnyitja az éjszakai viharban gályát lendítő evezősök mérhetetlen emberi szenvedését.

Különös technikával oldja meg az iskola pasztikai díszítését. A tornateremhez vezető térben az ókori pentatlon versenyzőit idézi szellemes domborításokkal — a legtalálóbb a kocsi-verseny képzőművészi

Számtalan tervet dédelget

Molnár József jelenleg is magában — Semmelweis szobrot kezdeményez a kórház tükörszobájára, összerakja a domborművet készítő emeletet, négy szintes megoldásban a szülést, sebészt, belgyógyászat tárgyköréből.

Molnár József rendelkezik azzal a képességgel, hogy halatlan könnyedséggel éri el eredményeit az építészet, festészet és a szobrászat közegeiben. Ha e könnyedséget tovább mélyíti és fokozza, ha ötletgazdagságát hasonló szívósság követi a megvalósítás könyörtelen apró munkájában, akkor szabadulás után komoly térszépítő feladatok várhatnak rá — annak az eszmének a véglegesítése, mely építészeti formákkal tör a humánus magaslataira.

Aki a tököl-i bv, intézet területére lép, azonnal észreveszi megnyugvással azt aényt, hogy e „büntető” intézet a megőrzendők tartalmasabb jövőjét és a megtisztulás útját készíti elő munkával és a széppített környezettel.

Ez a felemelő tény az, ami engem mindig örvendeztet, amikor tanítani, nevelni érkeznek Tökölre. Ez az, ami biztat és megnyugtat; ez az, ami én népi államunk tettekben kifejezett és fecsegéstől megóvott tartalmas emberszeretetének érzek és hirdetek.

Dr. L. M. tanár

A Heti Híradó XIII. évfolyam 43. számában megjelent kereszt-rejtély helyes megfejtése: Ab-szolút többség; Szicíliai iskola; Alexandrizmus; Galvanotechnika.

A rejtély helyes megfejtői közül az alábbiak nyertek egy-egy könyvet: Aszódi Zoltán elítelt, Főv. Közp. Bv. Int.; Bartha Tibor elítelt, Bv. Int. Sopronkőháza; Czeglédy Józsefné elítelt, Bv. Int. Kalocsa; Gabuti Aladár elítelt, Bv. Int. Szeged; Németh István elítelt, Főv. Közp. Bv. Intézet.

A Heti Híradó XIII. évfolyam 44. számában megjelent kereszt-rejtély helyes megfejtése: „fla-taló férfi milliószámra készült, adományokat köszönettel elfogad.”

A rejtély helyes megfejtői közül az alábbiak nyertek egy-egy könyvet: Horváth Dezső elítelt, Főv. Bv. Intézet; Jász K. Zoltán elítelt, Bv. Int. Balassagyarmat; Molnár Béla elítelt, Bv. Int. Miskolc; Vakulya András elítelt, Bv. Int. Márianosztra; Széll Mihály elítelt, Bv. Int. Pálháza.

KIÉGVE

Ha az Alvilág szennye rád ragad Nem tudod könnyen lemosni magad.

Ha az Alvilág szele rád lehel Kristályos nagy szemécsomó leszel.

Álom fröccsent mámor lesz az élet És rongy maradsz ha részekre tépnék.

Óh, akkor már nem fog fájni semmi Mindegy lesz előre-hátra menni.

Majd rohansz, loholsz, s nem vársz másra Csak filléres híg rügyfakadásra.

Bárpultok homályos fénye élet Ūrűlsz a sok csillogó szemétnék.

Nem ember leszel... ember-utánzat Mint a férges gyümölcsöt, leráznak.

S bárhová gurulsz nem szednek össze Kóbor madarak tömege köp le.

És jég és hó csipő eső ver Könnyed kevered koszos esővel..

Erő kell, de üveg-tiszta zápor És egy szikra a józan parázból. —

S ha tűze dobsz mindent, ami régi Hogy égjen sok szennyes régiség.

Kacagva szólhatsz: meztelen vagyok Leolvadtak a Kristálydarabok!

Szöke Gábor elítelt Főv. Bv. Int.

NB I/B

Videoton a bajnok Szeged a második feljutó

Eldölt a harc az NB I/B-ben. A Videoton, amely már korábban biztos volt a dobogóban, most megnyerte a bajnokságot, a SZEOL pedig vasárnap, a 32. fordulónban érkezett célba, miután biztosan nyert a Nagybányán ellen, s most már akár el is veszítheti utolsó két mérkőzését, akkor sem lehet elvenni tőle a feljutást jelentő második helyet.

Oroszlány— Győri D.	4:4
Szoln. MTE—Várpalota	1:0
MÁVAG—Szfv. MÁV	0:0
Bp. Spart.—Békéscsaba	1:0
Kecsk. D.—Zalaeg. TE	1:3
Misk. VSC—Pécsi B.	2:2
Videoton—Szálitók	3:1
Szeged—Nagybányó	3:0
Ózd—Előre	1:0

1. Videoton	32	23	3	6	87:39	49
2. Szeged	32	18	8	6	61:37	44
3. Zalaeg. TE	32	14	10	8	56:33	38
4. Pécsi B.	32	14	9	9	46:38	37
5. Várpalota	32	15	5	12	43:35	35
6. Bp. Spart.	32	12	11	9	56:46	35
7. Oroszlány	32	14	7	11	51:47	35
8. Békéscsaba	32	13	8	11	47:41	34
9. Kecskeméti	32	12	8	12	38:36	32
10. Szoln. MTE	32	9	12	11	34:42	30
11. Szálitók	32	10	9	13	47:52	29
12. Szfv. MÁV	32	11	7	14	35:40	29
13. MÁVAG	32	10	8	14	32:42	28
14. Ózd	32	10	7	15	36:42	27
15. Előre	32	7	12	13	28:38	26
16. Győri D.	32	8	10	14	38:54	26
17. Miskolc	32	7	8	17	26:57	22
18. Nagybányó	32	8	4	20	29:71	20

NB II.

Az NB II-ben az utolsó előtti forduló bonyolították le, s két csoportban eldőlt az első-ség: a Budapesti VSC és a Debreceni VSC csapata a jövő évben ismét az NB I B-ben szerepel.

Északi csoport

BVSC—Volán	0:0
Kisterenyé—Kossuth	2:3
Kazincb.—EVTK	6:2
Esztorgom—Papp SE	2:0
Borsodi B.—Ikarus	1:0
Izzó—Ormosbánya	3:1
Nyíregyh.—S.-új hely	1:0
BEAC—Salg. KSE	1:1

1. BVSC	29	16	8	5	58:23	40
2. Volán	29	16	5	8	54:27	37
3. Kazincb.	29	15	7	7	58:36	37
4. Kossuth	29	15	6	8	50:36	36
5. Izzó	29	12	10	7	42:22	34
6. Esztorgom	29	12	10	7	55:36	34
7. Nyíregyh.	29	14	3	12	37:41	31
8. S.-új hely	29	11	7	11	37:28	29
9. Kisterenyé	29	12	4	13	41:46	28
10. Ikarus	29	11	6	12	38:48	27
11. Salg. KSE	29	10	7	12	42:46	27
12. BEAC	29	9	8	12	46:52	26
13. Borsodi B.	29	10	5	14	41:45	25
14. Papp SE	29	8	6	15	42:58	22
15. EVTK	29	7	8	14	42:60	22
16. Ormosb.	29	2	4	23	30:109	8

Nyugati csoport

Szászvár.—Bauxitb.	2:1
Pécsi VSK—Olajb.	1:0
Savaria—Táncsics	1:0
Almásfüz.—Füzfő	1:0
Veszprém—Dorog	3:0
Kaposv. K.—Pápa	4:0
Siófok—Szekszárd	3:2
Ércb.—MÁV DAC	1:2

1. MÁV DAC	29	16	8	5	46:21	40
2. Savaria	29	17	5	7	52:26	39
3. Dorog	29	13	7	9	49:30	35
4. Pécsi Érc	29	13	6	10	45:36	34
5. Pápa	29	10	11	7	43:34	31
6. Szekszárd	29	10	9	10	42:32	29
7. Kaposv. K.	29	9	10	10	30:39	29
8. Szászvár	29	11	6	12	42:62	28
9. Pécsi VSK	29	10	7	12	35:44	27
10. Füzfő	29	7	13	9	25:32	27
11. Veszprém	29	9	8	12	42:45	26
12. Almásfüz.	29	10	6	13	42:46	26
13. Bauxit	29	10	6	13	40:45	26
14. Táncsics	29	8	11	10	31:35	26
15. Siófok	29	9	7	13	32:52	25
16. Nk. Olaj	29	5	8	16	25:51	18

Kéleti csoport

Mk.-háza—Budafok	0:4
Cegléd—Szegedi VSE	0:1
Gyula—Pénzügyőr	0:2
Bocskai—Debr. VSC	1:3
MGM Debr.—Jászberény	2:2
Kiskunf.—KISTEXT	1:1
Szegedi D.—Kecsk. TE	elm.
Tüzálló—Szoln. MÁV	1:2

1. DVSC	29	16	8	3	41:14	42
2. Jászberény	29	17	5	7	44:34	39
3. Budafok	29	16	7	6	58:27	39
4. Pénzügyőr	29	12	10	6	36:25	34
5. Gyula	29	10	11	8	39:29	31
6. KISTEXT	29	12	8	9	42:36	31
7. Kiskunf.	29	13	6	10	47:45	31
8. Szoln. MÁV	29	12	7	10	41:41	31
9. MGM Debr.	29	9	10	10	39:32	28
10. Szegedi VSE	29	10	8	11	35:37	28
11. Szegedi D.	29	9	7	12	40:39	25
12. Bocskai	29	8	9	12	48:54	25
13. Cegléd	29	9	6	13	45:41	24
14. Kecsk. TE	29	7	7	14	34:48	21
15. Tüzálló	29	5	7	17	27:61	17
16. Mk.-háza	29	4	4	21	22:74	12

Eger még nem kapitulál!

Továbbra is hullámvölgyben az FTC és a Vasas

Hat mérkőzés: csak 11 gól

Közös erővel ment kapus és hátvéd Kozma elől a Honvéd—Diósgyőr mérkőzésén.

A kupacsapatok hétközi gyenge játéka után ismét a bajnokság került előtérbe, annál is inkább, mert a december 3-i marseille-i világbajnoki selejtező miatt gyors egymásutánban három fordulón kell túljutni november 23-ig. Szerencsére az időjárás a hét végén kegyesebb volt a csapatokhoz, a nézőkhöz, mint a múlt héten. Mégis: kevés együttes erőltette meg igazán magát és az érdeklődés is nagyon szezon végi már. Szombaton ugyan még elég sokan voltak a 27. forduló két nyitó mérkőzésén (Bp. Honvéd—Diósgyőr 1:0, U. Dózsa—MTK 6:1), de vasárnapra már egyik sporttelepen sem haladta meg a szurkolók száma a tízezret. Sőt Soroksárott szinte egyenként meg lehetett számolni a nem sokkal több, mint 1500 érdeklődőt.

Lehet, hogy mindez összefüggésben áll azzal is: a szurkolók számára már sok minden tisztázódott. Az Újpesti Dózsa, úgy látszik, tanult a múlt tapasztalataiból és idén a már jókor megszerzett előnyt nem vesztegeti el. Csaknem bizonyosra vehető, hogy tíz évi szünet után az újpesti együttes megszerzi a bajnoki címet, Baróti Lajos edző szívós, alapos munkája meghozza eredményét.

Óriási az élethalálharc a táblázat alján, ahol a szenzációt az Eger csapata szolgáltatta. A már elparentált együttes nem kapitulál, minden erejét összeszedte és nagyon fontos két pontot szerzett, ez talán hozzásegíti ahhoz, hogy megkapaszkodjék az első osztályban. Hasonlóképpen erőlködik az Egyetértés is, újabb döntetlenjével egy pontra

megközelítette a vereséget szenvedett Dunaújvárost. A Komló csapata a Rába elleni 0:0-ás eredménnyel látszólag biztatóbb helyzetbe került, és e pillanatban a Dunaújváros, az Egyetértés és az Eger van veszélyben, közülük kettő jut majd valószínűleg arra a sorsra, hogy a másodosztályiak „keserű kenyerét” egy a jövő esztendőben.

Tatabánya—Dunaújv.	2:0 (2:0)
Komló—Rába ETO	0:0
FTC—Csepel	1:1 (1:0)
Szombath.—P. Dózsa	1:1 (0:0)
Eger—Vasas	2:1 (1:0)
Salgót.—Egyetért.	1:0 (1:0)
Dózsa—MTK	6:1 (2:1)
Honvéd—Diósgyőr	1:0 (1:0)

Szerdán újabb forduló volt az NB I-ben.

Eredmények:

Ú. Dózsa—Komló	1:1					
Honvéd—Tatabánya	0:0					
Egyetértés—FTC	1:0					
Szombathely—Salgótárján	2:1					
MTK—Csepel	1:1					
Pécs—Eger	1:0					
Vasas—Diósgyőr	4:2					
Dunaújváros—Rába	2:0					
1. Ú. Dózsa	28	19	7	2	80:26	45
2. Bp. Honvéd	28	17	8	3	60:24	42
3. Ferencváros	28	15	9	4	53:26	39
4. Vasas	28	16	3	9	68:41	35
5. Rába ETO	28	11	9	8	48:35	31
6. Csepel	28	11	9	8	36:31	31
7. Pécs	28	13	5	10	36:32	31
8. MTK	28	9	7	12	43:52	25
9. Tatabánya	28	9	7	12	29:39	25
10. Szombathely	28	7	10	11	26:42	24
11. Salgótárján	28	9	5	14	27:37	23
12. Diósgyőr	28	7	7	14	28:48	21
13. Komló	28	4	13	11	19:36	21
14. Dunaújváros	28	8	4	16	24:47	20
15. Egyetértés	28	6	7	15	27:49	19
16. Eger	28	5	6	17	22:61	16

A kézilabda-VB küszöbén

Magyarország—Bulgária 29:11 (15:6)

Magyarország: Szabó — Stiller, Kaló, Fenyő, Marosi, Vass, Simó. Csere: Kovács, Adorján, Harka, Varga, Horváth.

Bulgária: Dimotrov — Kirrov, Konev, Stefanov, Jordanov, Sztojanov, Bonev. Csere: Kraszdanov, Makucstov, Atanaszov, Stojcsev, Csolakov.

Kitűnően kezdett a magyar csapat, már az 5. percben 4:1 volt az eredmény. A bolgárok kezdetből fogva lassítani igyekeztek a játékot, és látható volt, hogy egyetlen céljuk; minél kisebb arányú vereséget szenvedni. A magyar válogatottnak azonban kitűnően, villámgyorsan játszott. Különösen az ózdi Marosi volt elemében! Sűrűn potyogtak a gólok, és a vendégek a félidő végén 7

magyar gólról csak 2 hétméteresből tudtak válaszolni. Az első félidő végeredménye 15:6 volt.

Szünet után meglepetésre a mieink lassították a játékot, és a bolgárok szereztek meg az első gólt. Dimitrov hálójába csak hatperces játék után került először a labda.

Tíz percen át akadozott a magyarok játéka, de utána ismét az „első félidő csapat” volt a pályán. Marosi, Varga és Fenyő gólyával versengve lötték a gólkat, s mindenképp azért szurkolt, hogy elérjék a harmincadik gólt. Nem sikerült, a végeredmény 29:11 lett.

A 18 gólos előny birtokában a magyar válogatottnak nyugodtan utazhat a szófiai visszavágóra.

Marseille a harmadik mérkőzés színhelye

Megegyezés született a harmadik Magyarország—Csehszlovákia világbajnoki labdarúgó selejtező mérkőzés színhelyéről. A magyar és a csehszlovák labdarúgó szövetség vezetői Franciaországot és a klímatis viszonyoknak legjobban megfelelő Marseille-t választották.

A dél-francia kikötőváros sporttelepe nem ismeretlen a magyar labdarúgók előtt, hiszen az elmúlt évben itt játszottak stadionavató mérkőzést.

Románia és a Szovjetunió is a tizenhat között

Vasárnap újabb két világbajnoki selejtező mérkőzést játszottak a mexikói 16-os döntőbe jutásért.

Bukarestben Románia válogatottja 1:1 (1:0) arányú döntetlent ért el Görögország csapata ellen, ez elég volt a román együttesnek a csoportelsőséghez.

Isztambulban a Szovjetunió válogatottja mérkőzött Törökország csapatával.

A találkozó a szovjet együttes 3:1-re győzött.

A jövő évi világbajnokság tizenhatos mezőnye már csaknem teljes. Összesen négy hely kiadó, és ezt az Olaszország—NDK (november 22.) győztese, minden bizonnyal Bulgária (utolsó mérkőzését Luxemburg ellen játszta), a Magyarország—Csehszlovákia győztese és végül Ausztrália—Rhodesia—Izrael közül az egyik csapat foglalhatja el.

Ökölvívó csapatbajnok: Bp. Honvéd

A Tüzér utcai Honvéd-csarnokban rendezték az ökölvívó csapatbajnoki cím sorsát eldöntő Bp. Honvéd—Zalka SE rangadót.

Az alsóbb súlycsoportokban kiegyenlített küzdelem folyt, s 6:6-nál még döntetlenre állt az összecsapás. Ekkor 3 győzelemmel elhúzott a Bp. Honvéd, és végül is biztos 14:8 arányú győzelmet aratott.

A győztesek: Orbán S., Simon T., Orbán L., Karl. Kajdi, Balogh és Máté, illetve Fischer, Nagy A., Mincsik és Krajcsovic.

A Bp. Honvéd ezzel a győzelemével az utolsó mérkőzés eredményétől függetlenül már megnyerte a bajnokságot.

RÖVIDEN

Moszkvában ünnepelték 40. születésnapját Lev Jasin, a világhírű szovjet kapus, aki 78-szor szerepelt a válogatottban.

Ankarában az MTK női csapata 83:51 (36:28)-ra győzött a török Kolejliler ellen, EK-mérkőzésen.

Svédország asztalitenisz válogatottja Európa Liga-találkozóán 6:1 arányban győzött Franciaország ellen.

Vízilabda: Varsóban a lengyel-svéd mérkőzés 5:5 arányban végződött.

Az olimpiai bajnok Keino számára kéthónapi teljes pihenést rendeltek az orvosok, mert a túlerőltetett edzések és versenyek megtámadták az egészségét.

A madridi Santiago Berubeu stadionban 110 ezer néző előtt játszották a spanyol főváros rangadóját. A Real és az Atletico Madrid találkozója 1:1 (0:0) arányban végződött.

Cselgáncs: A Játékosarnokban rendezett nemzetközi versenyen az egyes súlycsoportok győztesei: Szabó, Pulai, Kiss F., Ottó, Schmitz.

Genovában az Európa Kupa középdöntőjének visszavágóján az OSC 10:6 arányban vereséget szenvedett a Pro Recotól és így az olasz csapat került be a döntőbe, ahol a Barcelona ellen győztes Zágrabi Mladost lesz az ellenfele.

MILAN

Gianni Rivera, az olasz kilométernyire, a Como-tó partján létesített Milanello edzőtáborban készültek a nyilatkozott: — A mi csapatunk olasz bajnok lett, 1968-ban megnyerte a Kupagyőztesek, 1969-ben pedig a Bajnoksapatok Európa Kupáját. A gyűjteményből már csak egyetlen trófea hiányzik, a Világkupa. 1964-ben és 1965-ben az Inter Milanóba hozta ezt a serleget, most mi pályázzunk hasonló sikerre!

A Milan egy alkalommal, 1963-ban már szerepelt a Világkupa döntőjében. Akkor az első mérkőzésen 4:2-re verték a Santost, a visszavágón ugyanilyen arányban kikaptak, majd a harmadik mérkőzésen, Rióban, 1:0-ra a brazil csapat. A szakértők véleménye szerint jelenleg a Milan együttese jobb a korábnál, az Estudiantesben viszont nincsenek olyan csillagok, mint voltak és vannak a Santosban. Riverának a várostól 50

Győzelem az ifjúsági világbajnok ellen

A Magyarország—OSZSZSZK válogatott mérkőzés részeredményeinek egyik érdekessége, hogy Adorján András, az idei ifjúsági világbajnokság második helyezettje 1,5:0,5 arányban legyőzte az ifjúsági világbajnok Karpovot. Magának a nyertes játékosnak érdekessége pedig az, hogy milyen ravasz módon sikerült a magyar mesternek lépéscserével olyan állást létrehozni, amelyben Karpov nem tud kezdeményező játékot kapni, hogyan transzformál egy vezérgyalog megnyitását királygyalog megnyitásával.

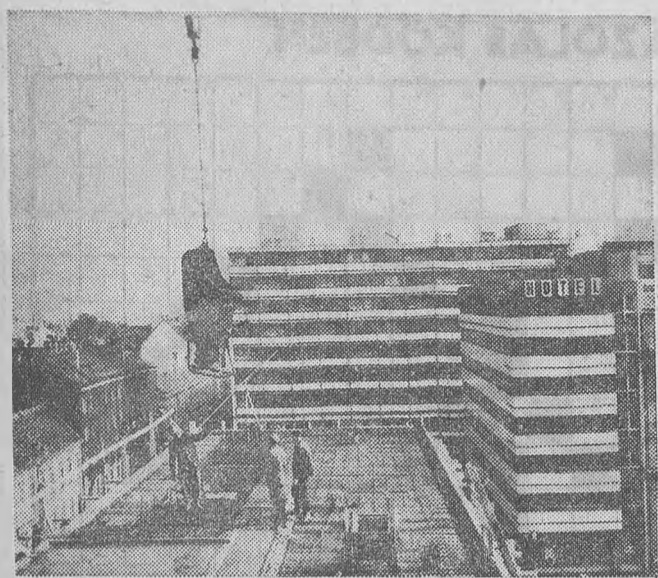
Az a huszárléssel kezdődő kombinációval sötét előnyös végjátékra bonyolít le. Világost azonban nyilván nagyon meglephtették ellenfelének utolsó lépése, a nem a leg-erősebb ellenállást fejté ki. 23. —, b5! 24. Fb3, dc: 25. Bc5; Bc5: 26. bc.; Hc4! Az e huszárléssel kezdődő kombinációval sötét előnyös végjátékra bonyolít le. Világost azonban nyilván nagyon meglephtették ellenfelének utolsó lépése, a nem a leg-erősebb ellenállást fejté ki. 27. Fc4; Fd4! 28. Bd1, e5 29. Fd4; ed: 30. Fd5, Bc5: 31. Bd4; Vc8! 32. h4? Túlzott optimizmus: világos 32. —, Be1 33. Bd1, Bd1: 34. Vd1!; Vh3: ellen védekezik, ami gyalogvesztés lenne Most viszont alkalmat ad sötétnek, hogy nehéztiszteivel benyomuljon a világos állásba. 32. —, Bc2! 33, e5, Gyalogot veszít, s ezzel megkönnyíti sötét dolgát világos helyzete azonban más lépésekre sem könnyű.

33. Kh2-re Vg1 39. Kh3, Fd7 jönne. 38. —, Vh1 39. Kg3, Bh1 40. Kf4, Vh2 41. Vh4: s világos feladta a reménytelen küzdelmet.

12. Fe3, Bc8 13. Bc1, Va5 14. a3. Egy helytelen elgondolás kezdete, amely végül a c4-gyalog meggyengüléséhez vezet, térelőnyt azonban nem ad. 14. —, Ha4 15. b4? 15. Ha4; Fa4; 16. b3. után még a4et is meghúzhatja a világos, mert az adott helyzetben a b4-pont átengedése kevésbé gyengíti az állás szerkezetét.

15. —, Hc3: 16. Bc3; Va4! 17. Vb1, Bc7 18. Bc1, Bfc8 19. Vd3, Fe8 20. Ff3, Hd7! Finom lép

GYŐR ÚJ VÁROSKÖZPONTOT KAP

A 700. évfordulójára készülő Győr új városközpontot kap, amely a bécsi főút mellett épül fel. Az épületcsoport 8-10 szintes házakból áll majd. Képiükön: Betonozzák az egyik irodaház födémjét.

India a legnagyobb partnerünk a fejlődő országok közül

Dr. Timár Mátyas nyilatkozata gazdasági kapcsolatainkról

Dr. Timár Mátyas miniszterelnök-helyettes nyilatkozott az MTI munkatársának az indiai kormány tagjaival folytatott megbeszélésekről. A tárgyalásokon értékeltek a magyar-indiai kereskedelmi forgalom fejlődését, s a magyar fél rámutatott, hogy a további fejlődés érdekében szükség lenne a piac kölcsönös aktivizálására. Felmerült az az igény, hogy a kereskedelmi forgalom bővítése nem kereshető egyedül a forgalmi szférában. Meg kell teremteni az együttműködést termelési vonalon is.

Timár Mátyas rámutatott, hogy Magyarország számára India a fejlődő országok között a legnagyobb partner,

ahol most nagy iparfejlesztési programot dolgoznak ki, s ebben Magyarországnak is jelentős szállítási lehetőségei vannak. A jelenlegi magyar hitelkeretet India még nem használta ki, a tárgyalásokon azonban kifejtették, hogy az ötéves terv alapos kidolgozása lehetővé teszi a hitelkeret jobb kihasználását.

Egyetértettünk abban is, hogy meg kell hosszabbítani a jelenlegi külkereskedelmi és fizetési egyezményt, célszerűbbé tenni, kiszélesíteni a műszaki-tudományos egyezményt — mondotta Timár Mátyas. Közölte, hogy jövőre Magyarország műszeripari bemutatót rendez Indiában,

Korszerűsítik a Csepel Autógyárat

A közúti járműfejlesztési programról hallhattunk a Fészek Klubban azon a sajtótájékoztatón, amelyen a 20 esztendő Csepel Autógyár vezetői ismertették vállalatuk eredményeit és a negyedik ötéves terv néhány célkitűzését.

A járműprogram keretében megkezdett rekonstrukció, elsősorban a szerelés és a festékkészítés technológiájának megváltoztatása a hetvenes évek elejére várhatóan kétszeresére növeli a termelékenységet — mondta Sós Gyula műszaki fejlesztési fősztályvezető. Ismertette: az elmúlt három év során 470 millió forintért 700 új szerszámgépet vásároltak és 27 ezer négyzetméterrel növelték a termelőterületet. A következő években 210 millió forintért további 300 új szerszámgépet vesznek, s csaknem 30 ezer négyzetméterrel bővül a járműgyártás területe.

Soronlevő fejlesztési terveik közül megemlítette: a már elavult forgácsoló munkálással szemben a gazdaságosabb „hidegalakító” technológiát akarják előtérbe helyezni, ezért új hidegfolytató üzemeltetést. A közúti járműprogram mellett 205 millió forintot fordítanak egyéb beruházásokra.

Több bútor jövőre

A BNV területén rendezett bútorkiállításán sajtótájékoztatót szánt a Ferenczi Tibor, a BUTORÉRT áruforgalmi fősztályvezetője, a vállalat kezdeményezéséről, újszerű üzleti tárgyalásairól.

A vállalat kibérelte a 21-es pavilont, ahol alkalmi szakmai kiállításon mutatja be a jövő évben gyártásra, forgalomba kerülő hazai és import bútorújdonságokat, s a helyszínen tárgyal kiskereskedelmi partnereivel.

Jövőre 450-460 millió forint értékű külföldi — cseh, szlovák, lengyel, NDK-beli, román, szovjet és jugoszláv gyártmányú —, valamint 2,2 milliárd forint értékű hazai bútort kötöttek le, s így az ideinél mintegy 10 százalékkal több bútor kerül forgalomba.

Eddig csaknem 40 milliárd forint vállalati nyereség

A részesedési és fejlesztési alap várhatóan nagyobb lesz a tavalyinál

A Pénzügyminisztériumban a háromnegyed év adatai alapján felmérték a pénzügyi gazdálkodás helyzetét.

Az előzetes adatok a vállalatok és szövetkezetek eredményes gazdálkodásáról adnak számot. Az első háromnegyed évi nyereség a kis mértékű veszteség leszámlítása után 39,3 milliárd forint, ez mintegy 10 százalékkal haladja meg az előző év azonos időszakának eredményét. Az iparban a nyereség körülbelül az előző évi szinten maradt, viszont számottevően nőtt az építőiparban, valamint a bel- és külkereskedelemben. A mezőgazdaság állami szektora — szezonális okokból — ez év első háromnegyedében is veszteségesen gazdálkodott ugyan,

de a veszteség kisebb a tavalyinál, a gazdálkodás hatékonysága tehát ezen a területen is javult.

Az állami támogatás és a vállalatok által befizetett összeg aránya az első háromnegyed évben némileg jobb volt, mint amilyennel az állami költségvetés összeállításakor számoltak, s számottevően javult az előző év azonos időszakához képest. Ez az eredmény a jövedelemszabályozási rendszer korrekciójával is magyarázható.

Az adók és a támogatások adatai alapján arra lehet következtetni, hogy a vállalatoknál mind a részesedési, mind a fejlesztési alap magasabb lesz a tavalyinál.

Január 1-től csak a szigorított autóvezetői vizsga alapján adnak jogosítványt

Az elmúlt két hónap alatt mintegy kétezer személygépkocsi-vezető és 500 motorkecskés már a megreformált oktatás és vizsgáztatás követelményei szerint kapta meg jogosítványát. A korszerűbb képzési rendszer lényege, hogy a tananyag gyakorlatiasá vált, felével növekedett a kötelező gyakorlati órák száma. A vizsga idejét a korábbi pár percről fél órára növelték, s ennek során a jelölteknek be kellett bizonyítaniuk: hogyan állják meg a helyüket a városi forgalomban.

A megváltozott vizsgáztatás tapasztalatairól szombaton tájékoztatta a sajtó képviselőit Moharos Kálmán, az Autóközlekedési Tanintézet igazgatója.

A vizsgára jelentkezők 17 százaléka nem felelt meg a követelményeknek. A legtöbb sikertelen vizsgázó a 45-65 évesek közül került ki, míg a legjobb eredményeket a 22-28 évesek csoportja érte el; különösen jól szerepeltek a próbákon a nők. A tanfolya-

mon végzett hallgatók eredményei általában jobbabbak a magánoktatóknál tanultakénál.

A tanulók jelenleg 29 helyen — Budapesten, a megyeszékhelyeken és a nagyvárosokban — vizsgázhatnak a korábbi százzal szemben. Emiatt sokan panaszkodnak, de az illetékesek ezen nem akarnak változtatni. Korábban ugyanis a kisvárosokban, a falvakban tartott forgalmi vizsga komolytalan, szinte formális volt. Az új típusú vizsga fő célja éppen az, hogy a jelöltek a nagyvárosi forgalomban bizonyítsanak.

Az igazgató közölte: akik október elseje előtt kerültek az intézet vagy az MHSZ tanfolyamaira, még a régi rend szerint vizsgáznak, a most jelentkező magántanulóknak viszont már az új követelményeknek kell megfelelniük: 1970. január 1-től már egyenesen, mindenki a korszerű vizsgáztatási rend alapján szerezheti meg jogosítványát.

HIREK

MEGÉRKEZETT BUDAPESTRE

AZ OLASZ KÜLKERESKEDELMI MINISZTER

Budapestre érkezett dr. Riccardo Misasi, olasz külkereskedelmi miniszter, hogy aláírja az október 31-én Rómában parafált magyar-olasz hozzájárult kereskedelmi és gazdasági megállapodást. A minisztert a Ferihegyi repülőtérre dr. Bíró József külügyminiszter-helyettes, és dr. Szalai Béla külkereskedelmi miniszter-helyettes fogadta. Ott volt Ludovico Barattieri di San Pietro, Olaszország budapesti nagykövete.

Új otthonot épített Nagy Zoltán négytagú családjának az Országos Öntödei Vállalat kisvárdai gyáregysége. A lakásépítésben részt vett a gyár négy szocialista brigádja és az üzem vezetősége.

BEFEJEZŐDÖTT a gyantacsapolás Vas megye fenyveseiben. A meleg, száraz nyár kedvezett a termésnek, az idényben mintegy 900 mázsa gyantát szüreteltek.

INKÁBB AZ ÉHHALÁL. Ehen halt Svédországban F. Rosa, fukarságáról ismert milliomos, aki arra a kérdésre, miért nem nősül meg, mindig így válaszolt: „A nők nagyon sokba kerülnek, és semmiféle hasznot nem hoznak.”

A társadalmi és a személyi tulajdon védelmére, ez év elején létrehozott mezőöri-szervezet eredményesen dolgozik. A MEM felmérése szerint a mezőöri szolgálat ellenőrzése alá tartozó területeken az idén jelentősen csökkentek a károk.

ÉPÜL A II. SZÁMÚ tím-földgyár Ajkán; berendezéseit nagyrészt külföldről szerzik be. A több mint kétmilliárd forintos beruházási program 1972-ben készül el, a gyár évente mintegy 240 ezer tonna tímfeldet állít majd elő.

TÖBB MINT 13 000 SZEMÉLY vesztette életét közúti balesetek következtében Japánban az év első tíz hónapjában, japán rendőrségi statisztika szerint.

A záhonyi határállomáson át az év első kilenc hónapjában közel 8,5 millió tonna áru érkezett a Szovjetunióból hazánkba, ami a megelőző év hasonló időszakánál, mintegy 400 000 tonnával több.

A szocialista együttműködési szerződés eredménye 1950 új lakás

A második budapesti házgyár termékeiből összeszerelt lakások építésének támogatására tavasszal kötött hároméves szocialista együttműködési szerződést a 43-as építőipari és az Országos Szakipari Vállalat. Október 1-ig 938 Larsen-Nielsen épületszerkezetű házigyári lakást adtak át, és remélhető, hogy a hátralevő hónapokban a szerződésben erre az évre vállalt 1950-nél több lakás építését fejezik be.

A két vállalat dolgozói egyeztettek a felszabadulás negyedszázados évfordulója tiszteletére tett felajánlásait. Vállalták, hogy jövőre az ideinél kétszázalékkal több, vagyis összesen 2200-2250 lakást építenek. Ezenkívül elhatározták, hogy a Füredi téri lakótelepen, ahol most kezdtek meg egy 264 lakásos ház építését, nyolc helyett hat hónap alatt fejezik be a munkálatakat, s így április 4-re átadják az épületet. Meghatározták a távolabbi feladatokat is, amelyek szerint 1971-ben 2500-2600 lakást építenek a szocialista együttműködési szerződés alapján.

„Csődbe” jutott, de nem ment tönkre

Szanálási eljárás a Hazai Pamutszövőgyárban

Miért nem hagyják tönkremenni a rosszul dolgozó vállalatokat? — kérdezte a tv-gazdasági fórumától Dr. Mátyas Miklós.

A kérdésre a Hazai Pamutszövőgyár példáját körvonalazva válaszoltunk.

A mintegy 3500 dolgozót foglalkoztató vállalat veszteséggel zárta az idei félévet. Mivel a számítások szerint előrelátható, hogy a veszteséget az év végéig képtelenek megszüntetni, illetve az úgynevezett tartalékalapból pótolni, a Könyvüipari Minisztérium „szanálási” eljárást kezdeményezett a pénzügyminiszter 3/1969. (I. 20.) P. M. számú rendelete alapján.

A veszteség okai

A Könyvüipari Minisztérium és a Magyar Nemzeti Bank képviselőiből alakult háromtagú szanálási bizottság megvizsgálta a vállalat múltbéli gazdálkodását, a veszteség okát, felmérte a jövőbeni eredményes gazdálkodás megteremtésének lehetőségeit, javaslatot tett a pénzügyi rendezés módjára.

A bizottság értékelése szerint a Hazai Pamutszövőgyár veszteségét jórésztben külső körülmények okozták. Többek között az, hogy az év első felében nem kaptak elegendő megrendelést a belkereskedelemtől. Az előidéz okok között ugyanakkor jelentős szerepet játszottak a gyárvezetés hibái, gyengeségei is.

Néhány nappal ezelőtt — a nyugdíjba ment régi helyébe — új igazgatót neveztek ki a gyár élére. A pénzügyi rendezés feltételeit már vele együtt tisztázzák. Valószínűnek látszik, hogy a veszteség pótlására szanálási (állami) kölcsönt kap a gyár. A kölcsönt — kamattal — három év alatt kellene visszafizetni,

a vonatkozó rendelet szerint. A szanálási bizottság azt javasolja a Pénzügyminisztériumnak, hogy a visszafizetési határidőt két évvel hosszabbítsák meg. A javaslatot azzal indokolják, hogy a Hazai Pamutszövőgyár gépparkját, technológiáját feltétlenül korszerűsíteni kell, ha azt akarjuk, hogy megfelelhessenek a várakozásnak. A szakértőkből álló bizottság véleménye szerint öt év alatt legalább 27-28 millió forint beruházási lehetőséggel kell rendelkezniük.

Méltányos elbírálás

A javaslat — melyet a pénzügyminiszter rendelete értelmében egyeztettek a Textilipari Dolgozók Szakszervezetével is — messze-méltányossággal igyekszik rendezni a nehéz helyzetbe került vállalat ügyét. A „méltányosságot” tanúsítja, hogy a 30 millió forinttal terheli a vállalat rendelkezhető jövőbeni nyeresége viszsamaradó részét. Ennél minden bizonytal többre lesz képes a vállalati kollektíva, hiszen az új mechanizmus első esztendejében, magas nyereséget értek el.

A veszteséges gazdálkodás következményeit természetesen így is vállalniuk kell. Elsősorban a vezető beosztásúaknak, akik — a szabályoknak megfelelően — az irányításban betöltött tényleges szerepüknek, felelősségüknek megfelelően az idén tavasszal az átlagosnál nagyobb nyereségreszesedést kaphattak, míg jövőre — mivel 1969-ben veszteségesen gazdálkodott a gondjaikra bízott vállalat — alapfizetésüket sem kaphatják meg teljesen.

A Munkaügyi Minisztérium rendelete szerint például

veszteséges gazdálkodás esetén az első kategóriába tartozó vezetőknek az alappár 75 százalékat szabad csak kifizetni.

A besorolás és a garantált bérkülönbséget tartozásaként kell kezelni és levonni. A tartozás — az esetleges kilépés után sem szűnik meg. A bércsökkenésből adódó keresetvesztés végleges jellegű, tehát a gazdálkodás megjavítása után sem téríthető vissza. A levont összegekkel csökkenteni kell a nyilvántartott vállalati veszteséget.

A munkások bérét garantálják

A harmadik kategóriába soroltak bérét veszteséges gazdálkodás esetén is garantálja a kormány, tehát a munkások és a beosztott alkalmazottak ilyen szempontból nem károsodhatnak. A prémium, a jutalom és a részesedés azonban a kollektív munka eredményességének függvénye.

A szanálási bizottság véleménye szerint — a veszteség ellenére — a Hazai Pamutszövőgyár életképes vállalat, termékeire szüksége van a magyar népgazdaságnak. A bizottság éppen ezért azt javasolta, hogy — a pénzügyminiszter rendelete adta lehetőségek közül — ne a „beolvasztást” vagy a „megszüntetését” válasszák.

A jövő a gyári kollektíva „hozzaállásán” múlik. Ha a törzsgárdának sikerül elosztani az itt-ott tapasztalható rossz hangulatot, megteremteni a nyugodt és lelkiismeretes munka feltételeit, akkor a Hazai Pamutszövőgyár belátható időn belül talpra áll, olyannyira, hogy anyagiakba is megtalálhatja mindenki a számítását.

A Posta

Központi Járműtelep

Budapest, XIV., Egressy út 35-51.

felvételre keres:

budapesti lakással rendelkező gépjárművezetőt, gépjárműszerelőt, géplakatost, lemezlakatost, karosszerialakatost, általános lakatost, szervizmunkást, raktári munkást, kocsimosót.

Továbbá 20. életévét betöltött, 8 általános iskolai végzettséggel és budapesti lakással rendelkező, férfi munkavállalókat,

GÉPJÁRMŰVEZETŐI

kiképzésre. — Amennyiben erre rendőrhatalósági engedéllyel rendelkezik. — Akik vállalják, hogy sikeres gépjárművezetői vizsga után 2 évig gépjárművezetői munkakört látnak el az üzemenél.

Csökkentett munkaidejű helyre:

Akkumulátoriparban 6-7 órai elfoglaltsággal férfi segédmunkásokat. Magas kereseti lehetőség.

Minden héten, illetve minden második héten szabad szombat a fizikai dolgozóknál.

JELENTKEZÉS:

naponta 8-12 óráig a munkaügyi osztályon.

A Metallochemiai Vállalat

(Budapest XXII., Nagytétény Harangozó u. 2.)

telvesz férfi betanított, valamint segédmunkásokat.

BÉREZÉS:

2000-2200 forint Szociális juttatások. új, korszerű munkásszálló (külön szobák), havi térítési díj: 140 forint.

- Munkaruha
- Üzemi konyha: ebéd 4,30 forint
- Ötnapos munkahét
- Vidékiek részére hazautazási kedvezményt biztosítunk.
- Szakmai képzésre lehetőséget adunk.

JELENTKEZÉS:

a vállalat személyzeti osztályán.

SAJTÓSZEMLE Szerkesztő: a szerkesztő bizottság Kládja: 27 Igazságügyminisztérium Bv. Országos Parancsnoksága Budapest V., Steindl utca 8. Szikra Lapnyomda